

**KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ
ANA BİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS BİTİRME PROJESİ

**İNSAN TİCARETİ VE
KKTC'DEKİ BOYUTU**

**HAZIRLAYAN
GÜLCAN SAYDAM
20052860**

**DANIŞMAN
DOÇ.DR. ERDAL GÜRYAY**

**LEFKOŞA
OCAK 2009**

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**İnsan Kaynakları Yönetimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı
Yüksek Lisans Bitirme Projesi**

Kara Paranın Aklanması ve Mücadele Yöntemleri
Hazırlayan: Ali Kemal SAYDAM

Bitirme Projesi, 15.01.2009 tarihinde aşağıdaki jüri üyeleri tarafından İnsan Kaynakları Yönetimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans Bitirme Projesi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri

Doç.Dr. Okan Şafaklı

Jüri Başkanı,
Yakın Doğu Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Bankacılık ve Finans Bölümü
Öğretim Üyesi

Doç.Dr.Erdal Güryay

Proje Danışmanı,
Yakın Doğu Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İşletme Bölümü
Öğretim Üyesi

Dr.Fehiman Eminer

Jüri Üyesi,
Yakın Doğu Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Ekonomi Bölümü
Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Aykut Polatoğlu
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET

**İNSAN TİCARETİ VE
KKTC'DEKİ BOYUTU**

Gülcan SAYDAM
Ocak, 2009

Bu araştırmada tüm dünyada var olan insan kaçakçılığı ve insan ticaretinin sebepleri, yolları, hedef ve kaynak ülkeleri ile KKTC'nin bu küresel sorun içerisindeki pozisyonu ve bu sorunla mücadele edebilmenin yollarını incelenmektedir. Araştırma içerisinde insan kaçakçılığı, insan ticareti ve kadın ticareti konuları ile bu insanların haklarının korunması için yapılan antlaşmalar ve bazı istatistiki bilgileri içermektedir. Yapılan bu araştırmada literatür taraması ile resmi makamlardan alınan bilgi ve istatistiklerden yararlanılmıştır. Dünya üzerinde insan kaçakçılığı için kullanılan güzergahlarda KKTC'nin yoğunlukla yer aldığı, mülteci ve yasadışı göçmenlerin zengin batılı ülkelere yaptıkları yasadışı göç sırasında KKTC'yi transit ülke olarak kullandıkları ayrıca kadın ticareti yönünde ise hedef ülke konumunda olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma sonucunda küresel boyutlara ulaşan insan kaçakçılığı ve insan ticaretini engelleyebilmek için öncelikle kamuoyu sayesinde insanların bilinçlendirilmesi, insan tacirlerine ise caydırıcı cezalar uygulanması gerektiği ve mülteci haklarının korunması için uluslararası antlaşmalara ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir.

ABSTRACT

**HUMAN TRAFFICKING AND
ITS DIMENSIONS IN TRNC**

**Gülcan SAYDAM
February 2009**

This research examines worldwide human trafficking and its causes, routes, target and origin countries and TRNC's position in this global problem and the ways of combating this problem. The research includes human smuggling, human trafficking and white slave trade and agreements made in order to protect these people's rights and some statistical information. This research utilized a literature review and information and statistics from official authorities. It has been found out that TRNC is included in routes used for human smuggling, is utilized as a transit country by refugees and illegal migrants on the way to rich western countries and that is a target country for white slave trade. As a result of the research, it has been found out that in order to prevent human trafficking and smuggling that has become a global issue, the public needs to be trained through public opinion, deterrent punishments need to be applied to human traffickers and that international agreements are necessary in order to protect rights of refugees.

İÇİNDEKİLER**Sayfa No**

JURİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	I
ÖZET	II
ABSTRACT	III
İÇİNDEKİLER	IV-V
TABLolar LİSTESİ	VI
ŞEKİLLER LİSTESİ	VII
KISALTMALAR	VIII

GİRİŞ	1
--------------------	---

1. İNSAN TİCARETİNDEKİ KURAMSAL TEMELLER VE TERMİNOLOJİ	2
---	---

2. İNSAN TİCARETİ İLE İLGİLİ ULUSLAR ARASI ANTLAŞMALAR VE YASAL DÜZENLEMELER	11
---	----

2.1. 1951 Tarihli Cenevre Sözleşmesi.....	11
2.2. Sınırşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi.....	12
2.3. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi.....	13
2.4. Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne ek Olarak Çocuk Satışı, Çocuk Fahşeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol.....	13
2.5. En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi.....	13
2.6. Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi.....	14
2.7. Cebri Çalıştırma Hakkında 29 Sayılı ILO Sözleşmesi.....	14
2.8. Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslar arası Sözleşme.....	14
2.9. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslar arası Sözleşme.....	15
2.10. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme.....	15

3. İNSAN TİCARETİ	16
--------------------------------	----

3.1. İnsan Ticaretine Genel Bir Bakış.....	16
--	----

3.2. Kadın Ticareti.....	21
--------------------------	----

3.2.1. Fuhuş ve İnsan Ticareti Arasındaki Fark.....	22
---	----

3.2.2. Fuhuşta Kaynak Ülkeler.....	23
------------------------------------	----

3.2.3. Fuhuş Mağdurlarının Angaje Edilme Şekli.....	23
---	----

3.3. Yasadışı Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti.....	24
3.3.1. Göçmen Kaçakçılığı ile İnsan Ticaretinin Oluşumuna ve Artmasına Etkili Olan Faktörler.....	24
3.3.2. Göçmen Kaçakçılığı ile İnsan Ticareti Arasındaki Fark.....	25
3.3.3. Yasadışı Göç Yöntemleri.....	26
3.3.4. Yasadışı Göç Sebepleri.....	26
3.3.5. Yasadışı Göç Güzergahları.....	27
3.3.6. Göçmen Kaçakçılığı ile İnsan Ticaretinin Sonuç ve Etkileri.....	29
4. İNSAN TİCARETİNDE KKTC’NİN KONUMU.....	30
4.1. Dünya Üzerinde KKTC ile Dolaylı veya Doğrudan Bağlantılı Yasadışı Göçmen Geçiş Yaptığı Uluslar arası Güzergahlar.....	32
4.2. KKTC’nin Tercih Edilme Nedenleri.....	33
4.3. KKTC’ye Yasadışı Göç Yöntemleri.....	34
4.4. KKTC’ye Giriş ve Çıkışlar.....	34
4.5. KKTC’ye Balıkçı Tekneleri ile Yasadışı Girişlerde Kullanılan Bölgeler.....	36
4.6. KKTC’den Yasadışı Çıkışta Kullanılan Bölgeler.....	37
4.7. KKTC’ ye Girişte Kullanılan Yasal Kara Giriş Kapıları.....	37
4.8. KKTC’ de Yakalanan Yasadışı Göçmenler.....	37
4.9. Yasadışı Göçmenler ile İlgili KKTC’deki Yasal Düzenlemeler.....	42
4.10. Yasadışı Göçmenler ile İlgili KKTC’de Yapılan Yasal İşlemler.....	43
4.11. Kadın Ticaretinde KKTC’nin Konumu.....	44
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	47
KAYNAKÇA.....	52
EKLER.....	54

TABLOLAR LİSTESİ

	SAYFA NO
Tablo 1: 2000 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrıkları	37
Tablo 2: 2001 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrıkları	38
Tablo 3: 2002 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrıkları	38
Tablo 4: 2003 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrıkları	38
Tablo 5: 2004 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrıkları	39
Tablo 6: 2005 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrıkları	39
Tablo 7: 2006 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrıkları	40
Tablo 8: 2007 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrıkları	40
Tablo 9: 1998-2007 Yılları Arasında Gece Kulüplerinde Çalışan Sayısı.....	45
Tablo 10: Gece Kulüplerinin Bölgelere Göre Dağılımı.....	46
Tablo 11: Gece Kulüplerinin Yıllara Göre Açılış Tarihleri.....	46

ŞEKİLLER LİSTESİ

	SAYFA NO
Şekil 1: İnsan Ticareti Süreci	16
Şekil 2: Yasadışı Göçe Kaynaklık Eden Ülkeler.....	18
Şekil 3: İnsan Kaçakçılığında Göç Alan Ülkeler.....	19
Şekil 4: Dünya Üzerindeki Yasadışı Göç Güzergahları.....	28
Şekil5: 2000-2007 Yılları Arasında Göçmenlerin KKTC'ye Gelişlerinde Kullandıkları Vasıtalar.....	35
Şekil6: 2000-2007 Yılları Arasında Yasadışı Göçmenlerin KKTC'ye Girişlerinde Kullandıkları Bölgeler.....	36
Şekil 7: 2000-2007 Yılları Arasında KKTC'ye Gelen Yasadışı Göçmenlerin Uyrukları.....	41

VIII

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
BM	: Birleşmiş Milletler
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
UNODC	: Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Bürosu

GİRİŞ

ARAŞTIRMANIN AMACI:

KKTC’de ve dünyada sosyal bir sorun halinde gelen insan kaçakçılığı ve insan ticaretinin yolları, hedef ve kaynak ülkeleri ile KKTC’nin Dünya üzerindeki pozisyonunu ve ayrıca mücadele edebilmenin yollarını ortaya koymaya çalışmaktadır.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ:

Bu araştırmanın önemi KKTC’de de son zamanlarda artmakta olan ve gündemde bulunan mülteci, insan kaçakçılığı ve insan ticareti gibi konularla ilgili bilgi sahibi olmaktır.

ARAŞTIRMANIN KAPSAMI:

Bu araştırma İnsan Kaçakçılığı ve Ticaretinde KKTC’nin konumu ve komşu ülkeleri ile dünya üzerindeki bazı göç alıp, göç veren ülkeler hakkında bilgileri içermektedir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ:

Bu araştırma konu hakkında yayınlanmış olan kitap, dergi, makale, ders notu ve İnternet bilgilerinden yararlanılarak kendi meslek bilgisi ve polis raporları ile hazırlanmıştır.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI:

Konu hakkındaki bilgiler Polis Muhaceret ve Adli Polis kayıtları ile kitaplardaki ve internetteki mevcut yazılı bilgilerden hazırlanan bazı istatistikî bilgiler içermektedir.

ARAŞTIRMANIN EVRENİ:

Bu çalışma KKTC, Türkiye ve bazı komşu ülkeleri de kapsar.

1. İNSAN TİCARETİNDEKİ KURAMSAL TEMELLER VE TERİNOLOJİ

Köleliğin insani ve ahlaki olmadığı ilk olarak “Aydınlanma Çağında” anlaşılmaya başlanmıştır. İlk kanunlar İngiltere’de ve ABD’de 19. yüzyılın ilk çeyreğinde, 1807 yılında çıkarılmış, daha sonra diğer Avrupa devletleri onları izlemiştir. Avrupa’da, İngiltere’den sonra köleliği ilk kaldıran Osmanlı İmparatorluğu’dur. Osmanlı’da kölelik, Sultan Abdülmecit döneminde 1847’de bir fermanla yasaklanmıştır. İstanbul’daki Fransız büyükelçisi "Vergeuennes"’in damadı olan Baron de Tott şöyle demiştir: "İtiraf etmeliyiz ki, kölelerine ve cariyelerine kötü davranan Avrupalılardır. Bunun sebebi de: doğuluların köle satın almak için para biriktirmeleri, Avrupalıların ise para biriktirmek için köle satın almalarıdır.” 1926’da Milletler Cemiyeti bütün dünyada köleliği yasaklamış, daha sonra Birleşmiş Milletler de bu hükmü teyit etmiştir. Kölelik, Orta Çağ’ın bitimine değin, Batı toplumunun iktisadî ve sosyal açıdan ayrılmaz bir parçası olmuştur.¹

Batı dünyasında; feodalizmin tarih sahnesinden çekilerek yerini burjuva ekonomik sistemine bırakmaya başladığı ana kadar kölelik kurumu, emek veriminin düşük ve teknik imkânların son derece kısıtlı olması sebebiyle en önemli üretim aracı olagelmıştır. Son derece ağır şartlara haiz olan köle hayatında ancak 19. yüzyıl sonlarından itibaren bir miktar düzelme meydana gelmiştir.

21. yüzyıla gelindiğinde ise; “modern kölelik” olarak da adlandırılan, bu çağın en utanç verici ama en kazançlı işlerinden biri çıkıverdi ortaya, insan kaçakçılığına bağlı olarak gelişen insan ticareti, yani bir diğer anlamda uluslararası örgütlü bir suç.

İnsanlardan çeşitli şekillerde faydalanmak amacıyla yapılan bu ticaret öyle bir ticaret ki mağdurlarının can güvenliği, refahı ve insan hakları üzerinde vahim zararlar şeklinde sonuçlar doğurabilen, uluslararası bir acımasızlıkla örülmüş parasal bir kar alanı oluşturmuştur.

İnsan ticareti tek boyutlu bir sorun olmaktan öte, çok yönlü bağlantılarıyla baş edilmesi gereken küresel bir sorundur. İnsan ticareti sadece insanların temel hak ve özgürlüklerini kısıtlamakla kalmaz, dünya çapında yayılacak hastalık risklerini ve organize suçların büyümesini de içerisinde barındırır. Uyuşturucu ticareti, kara para aklama gibi organize suçlar genelde insan ticaretinden ve hatta içerisinde daha iyi yaşam koşullarına bilerek ve isteyerek göç edenlerin hareketlerini de barındıran bir alan olan insan kaçakçılığına bağımlı olarak gerçekleşmektedir.

¹ <http://tr.wikipedia.org/wiki/kölelik>, [25.06.2008].

İnsan ticaretine fırsat veren ülkelerde organize suç örgütleri yaygınlaşır, kara para aklama piyasası genişler, kamuda ve diğer sektörlerde yasa dışı kazanç eğilimi artar, insan hakları ihlalinin en ağırının işlendiği bir toplum oluşur ve izlerini silmenin mümkün olmayacağı bir "seks turizmi ülkesi" olması olasılığıyla karşı karşıya kalınır. İnsan ticareti olgusu, tamamen bir insan hakları sorunudur. Bir başka deyişle, bu suçla mücadele insan haklarının korunmasına yöneliktir.

Tüm gelişmiş ve gelişmekte olan dünya ülkeleri, BM'nin de girişim ve desteği ile insan ticareti alanında işbirliği yapmakta ve beraberce bu sorunun üstesinden gelme yollarını bulmaya çalışmaktadır. KKTC'de de, bu tarz suçları önleyebilmek adına gerekli yasa çalışmaları yapılmakta ve gerekli güvenlik tedbirleri de alınması için çalışılmaktadır. İnsan ticareti mağdurları çoğu zaman bilerek ve hatta isteyerek yasal yollardan KKTC'ye gelirken, insan kaçakçılığı mağdurları da daha çok yasa dışı olarak KKTC'ye getirilmektedirler.

KKTC'yi hedef seçen bir insan ticareti örneği olan, göçmen kaçakçılığında insanların daha iyi şartlarda yaşama, iş bulma veya yaşadıkları ülkedeki siyasi, ekonomik ve sosyal istikrarsızlıklar gibi nedenlerden dolayı göç etme isteklerinin istismar edilerek yasa dışı yollarla başka ülkelere gitmeleri veya götürülmeleri söz konusudur.

Göçmen kaçakçılığında; başlangıçta istekli olan kişinin sınırı geçirilmesi ile göçmen kişi ve organizasyondaki kişiler arasındaki ilişki sona ermekte ve zorla alıkonma durumu söz konusu olmamaktadır. Ancak, göçmen kişinin ulaştığı yerde birçok olumsuzluklarla karşılaşması ve çaresiz kalması sonucu istismar ve ticaret ortamına zemin hazırlanması, insan tacirlerinin eline düşmeleri mümkün olabilmektedir.²

² TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, İstihbarat Daire Başkanlığı, **İnsan Kaçakçılığı Ders Notu**, Ankara 2005.

İnsan Ticareti

İnsan ticaretinde, kadın ve çocuk ticareti bakımından kaynak ülkeden ya da çıkış ülkesinden, transit ülkeden ya da geçiş ülkesinden, hedef ülkeden ya da varış ülkesinden söz edilmektedir. Bunlar örgütlü suçun çeşitli ülkeleri kapsamına almasını ifade eden bir terminolojinin birkaç kavramıdır.³

Kuvvet kullanarak veya kuvvet kullanma tehdidiyle ya da diğer bir biçimde zorlama, kaçırma, hile, aldatma, nüfuzu kötüye kullanma, kişinin çaresizliğinden yararlanma veya başkası üzerinde denetim yetkisi olan kişilerin rızasını kazanmak için o kişiye ya da başkasına kazanç veya çıkar sağlama yoluyla kişilerin istismar amaçlı temini, bir yerden bir yere taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınmasıdır. Genellikle, kadınlar cinsel amaçlı ve ev işlerinde çalıştırılmak, çocuklar uluslararası evlat edinmeye aracılık, cinsel amaçlı veya pornografide kullanılmak, zorla çalıştırılıp dilencilik ve seyyar satıcılık yaptırmak, erkekler ise ağır işlerde çalıştırılmak ve tehlikeli işlerde kullanılmak suretiyle insan ticaretinin mağduru olmaktadır.⁴

İnsan ticaretinde temel iki unsur, insanların yaşadıkları yerlerden çeşitli yöntemlerle taşınması (insan kaçakçılığı boyutu) ile menfaat sağlamak amacı ile kölelik benzeri uygulamalarla zorla kimi iş ve eylemlerde kullanılmalarıdır.⁵

İnsan ticareti ya da insan kaçakçılığı, kanun dışı ve ticari amaçla insanların pazarlanması; dilencilik, cinsel sömürme (fahişelik, zorlu evlilik, vs.), özgürlüksüz işçilik (isteksiz hizmet, sıhate zararlı şartlar altında az ücretle çalıştırılmak) gibi iradedışı davranışlara tabi tutulmalarıdır. İnsan kaçakçılığı, fiziksel baskı, hile, dolandırıcılık, sahtekârlık ve diğer zorlama teknikleriyle insanları ele geçirmek, toplamak, saklamak ve taşımaktır. Çoğu kişi için insan kaçakçılığı köleliğin modern bir biçimidir.⁶

³ Sedat Güner, **Organize Suç Örgütleri Kara Para ve Aklanması**, Ankara: Bilgi Kitabevi, 2003, s.120.

⁴ Ahmet Fırat, **Uluslar arası Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti**, Ankara, Adalet Bakanlığı Yayınları, 2005.

⁵ Rıza Mehmet Korkmaz, "İnsan Ticareti ve Kaçakçılığı" – **Gümrük Dergisi**, Sayı: 2002/42, s.60,61.

⁶ http://tr.wikipedia.org/wiki/insan_ticareti, [25.06.2008].

İnsanların özellikle kadın ve çocukların kaçırılması, cinsel sömürü amaçlı kullanılması, zorla başka işlerde çalıştırılması, kölelik ve organ ticareti amaçlı kullanılmasıdır. İnsan ticaretinde mağdur, zor kullanılarak veya hile ve benzeri yollarla iradesi dışında ele geçirilir ve bu nedenle maruz kaldığı fiilleri kabul ederken bilinçli olarak rıza göstermez. İnsan ticaretinde tacir, başlangıçtan itibaren sömürdüğü kurbanla arasındaki ilişkinin sürekli olmasını ister ve mağdurla ilişkisini bu yönde geliştirir. Bu ilişki çeşitli biçimlerde ortaya çıkar ki, bunlar zor kullanma, baskı ve şiddeti içerir.⁷

“İnsan ticareti”, kuvvet kullanarak veya kuvvet kullanma tehdidi ile veya diğer bir biçimde zorlama, kaçırma, hile, aldatma, nüfuzu kötüye kullanma, kişinin çaresizliğinden yararlanma veya başkası üzerinde denetim yetkisi olan kişilerin rızasını kazanmak için o kişiye veya başkalarına kazanç veya çıkar sağlama yoluyla kişilerin istismar amaçlı temini, bir yerden bir yere taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınması anlamına gelir. İstismar terimi, asgari olarak, başkalarının fuhuşun istismar edilmesini veya cinsel istismarın başka biçimlerini, zorla çalıştırmayı veya hizmet ettirmeyi, esareti veya esaret benzeri uygulamaları, kulluğu veya organların alınmasını içerecektir.⁸

İnsan ticaretinde, mağdur zor kullanılarak veya hile ve benzeri yollarla iradesi dışında ele geçirilir ve bu nedenle maruz kaldığı fiilleri kabul ederken bilinçli olarak rıza göstermez.

İnsan ticaretinde tacir, başlangıçtan itibaren sömürdüğü kurbanla arasındaki ilişkinin sürekli olmasını ister ve mağdurla ilişkisini bu yönde geliştirir. Bu ilişki çeşitli biçimlerde ortaya çıkar ki, bunlar zor kullanma, baskı ve şiddeti içerir.

Oysa insan kaçakçılığında tacirle yasadışı göçmen arasındaki sömürü ilişkisi yasadışı göçmenin istediği ülkeye girmesi ve ya çıkması aşamasından sonra biter.

Zorla çalıştırmak veya hizmet ettirmek, esarete veya benzeri uygulamalara tabi kılmak, vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri tedarik eden, kaçırın, bir yerden başka bir yere götüren veya sevk eden, barındıran insan ticareti suçunu işler.⁹

⁷ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2005.

⁸ SINIRIAŞAN ÖRGÜTLÜ SUÇLARA KARŞI BİRLEŞMİŞ MİLLETLER SÖZLEŞMESİ'NE EK İNSAN TİCARETİNİN, ÖZELLİKLE KADIN VE ÇOCUK TİCARETİNİN ÖNLENMESİNE, DURDURULMASINA VE CEZALANDIRILMASINA İLİŞKİN PROTOKOL,12.12.2000.

⁹ **Türk Ceza Kanunu**, Madde 80.

İnsan Kaçakçılığı

Doğrudan veya dolaylı olarak parasal veya maddi başka çıkar elde etmek için bir kişinin uyrukluğunu taşımadığı veya daimi ikametgah sahibi olmadığı bir devlete yasadışı girişinin teminidir.¹⁰

İnsan kaçakçılığında kaçırılan kişilere karşı maddi veya manevi bir zor kullanma söz konusu değildir.

İnsan kaçakçılığında potansiyel yasadışı göçmen kaçakçıyla kendisi temasa geçer ve kaçakçı da ödemeyi aldıktan sonra, yasadışı göçmenin gideceği ülkeye yasadışı girmesini ya da çıkmasını sağlar.

İnsan kaçakçılığı yalnızca kişilerin başka ülkelere üçüncü şahıs ya da şahıslar yardımı ile ve maddi menfaat karşılığında çeşitli kanun dışı yol ve yöntemler kullanılmak suretiyle taşınmasını ve sokulmasını içerirken, insan ticareti kavramı çok daha geniş içerikli bir olgu ve süreci ifade etmekte olup, insan kaçakçılığı da bu sürecin bir aşamasını oluşturmaktadır.¹¹

Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddi menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollardan;

- a) Bir yabancıyı ülkeye sokan veya ülkede kalmasına imkân sağlayan,
- b) Türk vatandaşı veya yabancıların yurt dışına çıkmasına imkân sağlayan, kişi insan kaçakçılığı suçunu işler.¹²

Kaynak Ülke

Gerek yasa dışı göçe, gerekse insan ticaretine konu olan kişilerin uyrukluğunda buldukları veya daimi olarak ikamet ettikleri ülkedir.¹³

¹⁰ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2005.

¹¹ Güner, a.g.e., s. 120.

¹² **Türk Ceza Kanunu**, Madde 79.

¹³ Fırat, a.g.y., 2005.

Mülteci

İrki, dini, uyruğu, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri yüzünden zulme uğrayacağından haklı nedenlerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korunmasından yararlanamayan ya da yararlanmak istemeyen kişidir.¹⁴

Mülteciler bir baskı ve zulüm tehdidi altınayken ülkelerinden kaçarlar. Bu baskı ve zulüm geçerli olduğu sürece ülkelerine dönemezler.

1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Sözleşme hükümlerine göre Mülteci; “ İrki, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri nedeni ile zulüm göreceği konusunda haklı bir korku taşıyan ve bu yüzden ülkesinden ayrılan ve korkusu nedeni ile geri dönemeyen veya dönmek istemeyen kişidir”.

Sığınmacı

Sığınmacı ya da Arapça'da iltica fiilinden türeyen mülteci, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm göreceği korkusu ve endişesi taşıyan, bu sebeple ülkesinden ayrılan/ayrılmak zorunda bırakılan ve korkusu nedeniyle geri dönemeyen veya dönmek istemeyen, iltica ettiği/sığındığı ülke tarafından endişeleri haklı bulunan yabancısıdır. Sığınma talebi geri çevrilen kimseler sığınmacı olarak nitelenemeyeceğinden, sığınmacı sıfatını kullanabilmek için kişi endişelerinde, korkularında haklı bulunmalıdır. BM'nin tanımı ile, "ırki, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm göreceği konusunda haklı bir korku taşıyan ve bu yüzden ülkesinden ayrılan ve korkusu nedeniyle geri dönmeyen veya dönmek istemeyen kişi"dir.¹⁵

“Sığınmacı” (asylum seeker): Ülkesini terk ederek, mülteci olduğu iddiasıyla bir başka ülkeye sığınan, ancak henüz mülteci olup olmadığı hakkında yetkili ulusal otoriteler ve/veya BMMYK tarafından karar verilmemiş kimselerdir.¹⁶

¹⁴ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2005.

¹⁵ http://tr.wikipedia.org/wiki/insan_ticareti, [26.06.2008].

¹⁶ <http://tr.wikipedia.org/wiki/siginmaci>, [20.06.2008].

Göç

Dini, iktisadi, siyasi, sosyal ve diğer sebeplerden dolayı insan topluluklarının bir yerden bir başka yere gitmesidir. Ferdi sebep ve maksatlarla yer değiştirmeye ve bu esnada nakledilen eşyaların hepsine de göç denmektedir. Ayrıca kuşların, balıkların ve bazı hayvan türlerinin, belli mevsimlerde dünyanın çeşitli yerlerine gitmeleri de göç adıyla anılır.

Hedef Ülke

Gerek yasa dışı göçe, gerekse insan ticaretine konu olan kişilerin ulaşmak istedikleri veya götürülmek istenilen ülkedir.¹⁷

Yasadışı Göçmen

Doğrudan veya dolaylı olarak parasal veya maddi başka çıkar elde etmek için uyrukluğunu taşımadığı veya daimi ikamet sahibi olmadığı bir ülkeye yasadışı giren veya bulunan kişiye denir.¹⁸

Yasal Göçmen

Ülkelerin yapılarında meydana gelen ekonomik ve politik çalkantılar, ülkeler arası çıkar çatışmaları, iç savaşlar, doğal afetler, kıtlık, açlık, salgın hastalık, yaygın insan hakları ihlalleri gibi nedenlerle insanların yaşadıkları toprakları yasal yollardan terk etmelerine yasal göç, bu kişilere de Yasal Göçmen denir.¹⁹

¹⁷ Fırat, a.g.y., 2005.

¹⁸ KKTC-Polis Genel Müdürlüğü, **Muhaceret Bölüm Müdürlüğü**, 2008.

¹⁹ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2005.

Göçmen

Bir ülkeden başka bir ülkeye yerleşmek amacıyla göç eden kişidir. Hukuki olarak göçmen veya göçmenler, en az iki ülkeyi ilgilendirmektedir. Biri bırakılan ülkedir, öteki yerleşilen ülkedir. Bırakılan ülke için göç bir dışa göç (emigration), yerleşilen ülke içinse bir iç göç (immigration) olayıdır.²⁰

Yasadışı Göç

Bir kimsenin uyrukluğunu taşımadığı veya daimi ikametgâh sahibi olmadığı devlete yasadışı girişi, yasadışı çıkışı ya da o devletin topraklarında yasadışı kalışı ifade eder. Yasadışı Göçmenler ekonomik nedenlerle ve genellikle daha iyi yaşam arzusuyla ülkelerini terk ederler, ülkelerine dönebilirler.²¹

Transit Ülke

Kaynak ülkeden hedef ülkeye gerçekleşen seyahatte üzerinden geçilen veya elverişli şartlar oluşuncaya kadar yasa dışı veya yasal olarak geçici olarak ikamet edilen ülkedir.²²

Fuhuş

En genel anlamda; bir kadının para karşılığında kendisini vermesidir. Daha geniş anlamda ise fuhuş; başka hiçbir geçim kaynağına sahip olmayan bir kadının, zorlanmaksızın ve serbest olarak, eşini seçmeden, her önüne gelenle ilk istek üzerine ücret karşılığında ve asıl konusu zevk değil kazanç olan, sürekli ve tekrarlı cinsel ilişkilerde bulunması olayıdır.²³

²⁰ http://tr.wikipedia.org/wiki/insan_ticareti, [15.05.2008].

²¹ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2005.

²² Fırat, a.g.y., 2005.

²³ Jean-Gabriel Mancini, **Fahişelik ve Kadın Ticareti**, İstanbul:Varlık Yayınevi,1973,s. 16.

İki karşıt cins arasında, ödenekli olarak, cinsi münasebet veya başka Őhevi fiillerdir. Bir kadının, kazanç karşılığında vücudunu satmasıdır.²⁴

Kölelik

Bir insanın başka birinin malı ve mülkü olması. Başka bir kişinin malı ve mülkü olan kişiye köle, memluk veya kul; köle sahibine ise efendi veya mavla denir. Bazı durumlarda uşak ve hizmetçi de köle anlamına gelir. Kadın kölelere cariye denir.²⁵

²⁴ KKTC-Polis Genel Müdürlüğü, **Polis Meslek Dersleri Kitabı**, Polis Okulu Yayınları No:61 (Yeniceköy-2002), s.267.

²⁵ http://tr.wikipedia.org/wiki/insan_ticareti, [26.06.2008].

2. İNSAN TİCARETİ İLE İLGİLİ ULUSLAR ARASI ANTLAŞMALAR VE YASAL DÜZENLEMELER

2.1. 1951 Tarihli Cenevre Sözleşmesi

İltica ve sığınmalar ile ilgili ilk uluslararası antlaşma 1951 Tarihli Cenevre Sözleşmesidir.

Bu sözleşme Mültecilere İlişkin Gerçek Anlamdaki İlk Uluslararası Belgedir.

Bu sözleşme ile ilgili 1967 yılında yapılan Protokol'de ise iltica başvurusuna ilişkin zaman ve coğrafi kısıtlamalar ortadan kaldırılmıştır.

1951 Tarihli Cenevre Sözleşmesinde Neler Bulunur?

- Mülteci tanımı
- Mültecinin hakları (din, eğitim, çalışma, seyahat belgelerine erişim özgürlüğü vb.)
- Mültecinin ev sahibi ülkeye karşı yükümlülükleri
- Mültecinin zulüm korkusu duyduğu ülkeye geri gönderilemeyeceği
- Sözleşmenin kapsamına girmeyen kişi ve gruplar

1951 Tarihli Cenevre Sözleşmesinde; Mülteci tanımı; Irkı, dini, uyuğu, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri yüzünden zulme uğrayacağından haklı nedenlerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korunmasından yararlanamayan ya da yararlanmak istemeyen kişi olarak açıklanmaktadır.

Mültecinin, din, eğitim, çalışma, seyahat belgelerine erişim özgürlüğü ve benzeri hakları belirtilmekte;
Mültecinin ev sahibi ülkeye karşı yükümlülükleri;
Mültecinin zulüm korkusu duyduğu ülkeye geri gönderilemeyeceği;
Sözleşmenin kapsamına girmeyen kişi ve gruplar bu sözleşmede uluslar arası anlamda ilk kez tanımlanmıştır.

1951 Tarihli Cenevre Sözleşmesindeki Madde 31'e göre;

Akit devletler, hayatları ve hürriyetleri birinci madde'de gösterilen şekilde tehdit altında bulunmuş olan memleketten doğruca gelerek müsaadesiz ülkelerine giren veya ülkelerinde bulunan mülteciler usulsüz girişleri veya bulunuşlarından dolayı ceza veremezler;

Bunların vakit geçirmeden resmi makamlara müracaatla usulsüz girişlerini ve bulunuşlarını mucip makbul sebepleri anlatmaları şarttır.

Madde 33’de ise Hiçbir taraf devlet bir mülteciyi, ırkı dini, milliyeti, belirli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısı ile hayatı veya özgürlüğü tehdit altında olacak ülkelerin sınırlarına, her ne şekilde olursa olsun geri göndermeyecek veya iade etmeyecektir denilmektedir.

2.2. Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi

Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi ve buna ek iki protokol 12–13 Aralık 2000 tarihinde İtalya’nın Palermo kentinde düzenlenen bir konferansla BM üyesi ülkelerin imzasına açılmış ve 136 ülke ile birlikte 13 Aralık 2000 tarihinde Türkiye tarafından da imzalanmıştır. Söz konusu sözleşme ve protokol TBMM’nde kabul edilerek 19.03.2003 tarih ve 25052 sayılı Resmi Gazete’de metinleri ile birlikte yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Ancak KKTC tanınmamış bir ülke olması nedeni ile uluslar arası herhangi bir sözleşmeye imza atmamıştır.

Bunun bilinciyle Birleşmiş Milletler tarafından “Sınıraşan örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi” ve bu sözleşmeye ek protokoller arasında yer alan “Başta Kadınlar ve Çocuklar Olmak Üzere İnsan Ticaretinin Engellenmesi, Yasaklanması ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol” 2000 yılında Palermo’da imzaya açılmış ve uluslararası bir anlayışın geliştirilmesi yolunda önemli bir adım atılmıştır.

Burada, özellikle insan ticareti olgusu, tamamen bir insan hakları sorunudur. Bir başka deyişle, bu suçla mücadele insan haklarının korunmasına yöneliktir. Birleşmiş Milletlerin İnsan Hakları Evrensel Bildirisi’ne paralel olarak çıkartılan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi; insanların onur kırıcı ceza ve işlemlerine maruz kalamayacağını belirtmektedir. Bununla birlikte; insan ticaretine maruz kalmayı önleyecek diğer bir düzenleme ise, insanların köle ve kul halinde tutulamayacağını ifade etmesidir. Bu bağlamda, kişilerin zorla çalıştırılması önlenmiştir. Bu sözleşme, 3 Eylül 1952’de yürürlüğe girmiştir. Türkiye Sözleşmeyi 18 Mayıs 1954’de onaylamıştır.

2.3. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi

Bu sözleşmelerle birlikte, göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti kapsamındaki kişilerin haklarının korunmasına yönelik diğer sözleşmeler de mevcuttur. Bu bağlamda Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi; BM Genel Kurulu'nda 20 Kasım 1989 tarihinde imza, onay ve katılıma açılmış, 2 Eylül 1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye, Sözleşmeyi 14 Eylül 1990 tarihinde imzalamış ve 9 Aralık 1994 tarihinde ihtirazi kayıtla onaylamıştır.

Bu sözleşmenin 34 ve 35. maddeleri uyarınca taraf ülkeler, çocukların her türlü sömürü ve istismara karşı korunmalarını, yasadışı bir faaliyette çalışmalarını, cinsel sömürü, pornografi, fahişelik ve ticaret amacıyla kullanılmalarını engellemek için, her türlü ulusal, ikili ve çok taraflı tedbirleri almayı taahhüt etmişlerdir.

2.4. Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne ek olarak Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol

BM Genel Kurulu'nun 25 Mayıs 2000 tarihli kararıyla kabul edilmiş ve imza, onay ve katılıma açılmıştır. Türkiye, protokolü 9 Eylül 2000 tarihinde imzalamış ve 9 Mayıs 2002'de onaylamıştır.

Onaylanan Protokolle çocuk satışı, çocuk fahişeliği ve çocuk pornografisinden çocukların korunmasını güvence altına almak için alınması gereken önlemlerin artırılması amaçlanmıştır. Taraf Devletler çocuk satışı, çocuk fahişeliğini ve çocuk pornografisini bu Protokol uyarınca yasaklayacaklardır.

2.5. En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 1999 yılında Cenevre'de yapılan 87. Genel Konferansında kabul edilen 182 sayılı En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi, Türkiye tarafından 25 Ocak 2001 tarihinde kabul edilmiştir.

Bu sözleşmeyi onaylayan her üye ülkenin, acil bir sorun olarak en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinin yasaklanmasını ve ortadan kaldırılmasını temin edecek ivedi ve etkin önlemleri alması gerektiği ifade edilmektedir. Her üye, en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinin öncelikli olarak ortadan kaldırılması için eylem programlarını belirleyecek ve uygulayacaktır. Bununla birlikte; her üye Devlet, çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasında eğitimin önemini dikkate alarak etkin önlemler alacak ve bu sözleşme hükümlerini uygulayacak yetkili makamı belirleyecektir.

2.6. Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi

Çocukların haklarını korumak için çıkarılan Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi (European Convention on the Exercise of Children's Rights), 25 Ocak 1996'da imzaya açılmıştır. Türkiye, Sözleşme'yi 9 Haziran 1999'da imzalamış, 18 Ocak 2001'de "beyanda bulunulmak suretiyle" onaylamıştır.

Sözleşmede, çocukların birey ve insan olarak haklarının korunması için, adli bir makam önünde kendilerini ilgilendiren davalarda kimi usulü haklar tanınması, bu hakların bizzat kendileri veya diğer kişiler ya da kurumlar aracılığıyla kullanılmasının kolaylaştırılması konularında hükümler yer almaktadır. Sözleşme Tarafların, çocukların ve gençlerin korunma hakkının etkin biçimde kullanılmasını sağlamak için, çocukların çalışma koşulları, adil bir ücret, sağlık, ahlak ve eğitimleri için zararlı olmayacağı belirlenen hafif işlerde çalışmalarını sağlamaları gerektiğini ifade etmektedir.

2.7. Cebri Çalıştırma Hakkında 29 Sayılı ILO Sözleşmesi

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 10 Haziran 1930'da kabul ettiği Cebri Çalıştırma Hakkında 29 Sayılı ILO Sözleşmesine göre; her ne şekilde olursa olsun cebri veya mecburi çalıştırma kaldırılmıştır. Bu sözleşme doğrultusunda, "Cebri veya Mecburi Çalıştırma" ifadesi herhangi bir kişinin ceza tehdidi altında ve tam isteği olmadan mecbur edildiği tüm iş veya hizmetlerdir. Bu sözleşmeyi onaylayan her üye Cebri veya mecburi çalıştırmanın kanuna aykırı olarak geliştirilmesini bir suç olarak cezalandıracak ve kanunca getirdiği müeyyidelerin gerçekten etkili ve tam olarak uygulanmasını sağlamaktan yükümlü olacaktır. Türkiye, bu sözleşmeyi 23 Ocak 1998 tarihinde kabul etmiştir.

2.8. Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme

Uluslararası göç kapsamında, göçmen işçilerin ve ailelerinin hakları koruma altına alınmıştır. Tüm Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme; Birleşmiş Milletler tarafından 25 Şubat 1991 tarihinde imzaya açılmış ve Türkiye 13 Ocak 1999 tarihinde imzalamıştır. Bu sözleşmenin 16. maddesinde, göçmen işçi ve ailelerinin hakları belirtilmiştir. Göçmen işçileri ve aile fertleri ister kamu görevlilerinden ister özel kişiler, gruplar veya kuruluşlardan kaynaklansın, şiddet, fiziksel incinme, tehdit ve korkutma gibi eylemlere karşı Devlet tarafından etkili biçimde korunmaları gerekmektedir.

2.9. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme

Birleşmiş Milletler tarafından 16 Aralık 1966 tarihinde imzaya açılan ve Türkiye Cumhuriyeti'nin 15 Ağustos 2000 tarihinde imzaladığı Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, beyanlar ve çekinceyle 4 Nisan 2003 tarihinde onaylanmıştır.

Bu sözleşmeye Taraf Devletlerin, herkesin çalışma hakkını tanınması ve bu hakkı korumak için gerekli tedbirleri alması gerekmektedir. Çalışma hakkı, herkesin kendi seçtiği ve girdiği bir işte çalışarak geçimini sağlama imkânına ulaşma hakkını da içerir. Bununla birlikte Taraf Devletler; herkese adil ve elverişli şartlarda çalışma hakkı, sosyal güvenlik hakkı, kendisi ve ailesi için yeterli bir yaşam standardına sahip olma hakkı, mümkün olan en yüksek seviyede fiziksel ve ruhsal sağlık standartlarına sahip olma hakkı ve eğitim hakkını tanımaktadır.

2.10. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 18 Aralık 1979 tarih ve 34/180 sayılı Kararı'yla kabul edilip imza, onay ve katılıma açılan Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme, 27. Maddeye uygun olarak 3 Eylül 1981 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Türkiye Antlaşmayı 11 Haziran 1985 tarihinde onaylamıştır. 3232 sayılı Onay Kanunu 25 Haziran 1985 gün ve 18792 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

Bu Sözleşmenin altıncı maddesi; Taraf Devletlerin, kadın satışı ve kadınların fahişleştirilerek istismar edilmelerini sona erdirmek için mevzuat çıkarmak da dâhil, gerekli her türlü tedbiri almaları gerektiğini ifade etmektedir.

Bu sözleşmelerle birlikte kadınlara yapılan şiddeti önlemek maksadıyla Kadınlara Karşı Şiddetin Tasfiye Edilmesine Dair Bildiri, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 20 Aralık 1993 tarihli kararıyla ilan edilmiştir. Bu bildiriyle; kadınlara toplum içinde meydana gelen tecavüz, cinsel istismar, çalışma hayatında, öğretim kurumlarında ve diğer yerlerde cinsel taciz, kadın satışı ve zorla fahişleştirilme de dâhil, fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddetin önlenmesi istenmiştir.

Ayrıca, Devletlerin, her türlü uygun araçla ve hiç gecikmeksizin kadınlara karşı şiddeti tasfiye politikasını yürütmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti ile mücadele alanında çeşitli uluslararası yasa, sözleşme, bildiri ve belgeler Ek-1'de gösterilmektedir.

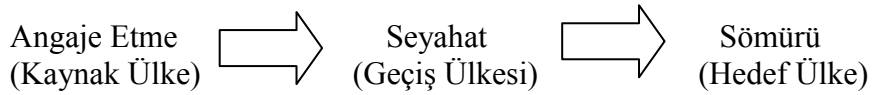
3. İNSAN TİCARETİ

3.1. İnsan Ticaretine Genel Bir Bakış

İnsan ticareti ya da insan kaçakçılığı, kanun dışı ve ticari amaçla insanların pazarlanması; dilencilik, cinsel sömürme (fahişelik, zorlu evlilik, vs.), özgürlüksüz işçilik (isteksiz hizmet, sağlığa zararlı şartlar altında az ücretle çalıştırılmak) gibi irade dışı davranışlara tabi tutulmalarıdır. İnsan kaçakçılığı, fiziksel baskı, hile, dolandırıcılık, sahtekârlık ve diğer zorlama teknikleriyle insanları ele geçirmek, toplamak, saklamak ve taşımaktır. İnsan kaçakçılığı diğer bir anlamda köleliğin modern bir biçimidir. Yasalara aykırı bir eylem olmakla kalmayıp uluslararası yasa ve insan hakları protokollerinin de ihlali anlamına da gelir. Genellikle çok iyi örgütlenmiş suç ağlarına mensup suçlular tarafından yürütülür. İnsan tacirleri, mağdurları kendi ülkeleri içinde bir yerden diğerine aktarırlar, çoğu zaman da uluslararası sınırlardan geçirirler. Daha sonra mağdurların en temel özgürlükleri ellerinden alınır, eşya gibi satılırlar ve hem seks köleleri olarak hem de diğer işlerde zorla çalışmaya zorlanırlar. Kurbanlara rutin olarak tecavüz edilir, işkence ve şiddete maruz bırakılırlar.²⁶

İnsan ticaretindeki mekanizma aşağıdaki gibi işlemektedir.²⁷

İnsan Ticareti Süreci

Şekil 1: İnsan Ticareti Süreci

Yukarıda gerçekleşme süreci belirtilen İnsan Ticareti yöntemlerinde izlenen birinci basamak olan “Angaje Etme”, kaynak ülkede başlar ve bunu başlatan insan tacirleridir. Bu tacirler şahısları iş bulma, daha güzel bir hayat, iyi bir gelecek, siyasi veya politik sorunlardan kurtulma vb. vaatlerle kandırıp, yanıltma yöntemiyle veya kaçırmaya ya da satın alma yöntemleri ile gerçekleştirirler.

²⁶ Jandarma Genel Komutanlığı, **İnsan Ticareti Bir İnsanlık Suçudur**, İsimli Broşürü, 2008.

²⁷ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, ag.y., 2005.

Tacirler, genellikle çok iyi organize olmuş büyük uluslararası ve mafya suç örgütleridir. Kurbanlarını, yurtdışında iş imkânlarını duyuran gazete ilanları yoluyla veya kurbanlara yalan söyleyerek onları kandıran yerel şahıslar yoluyla avlarlar.

İkinci sırada yer alan “Seyahat” kısmında ise angaje edilen kişilere belge sağlanması, taşınması (sınır geçme), şahıslara kalacak yer sağlanması ve yerleştirme (satış) aşamalarından oluşmaktadır. Bu kısımda eğer insan ticaretine konu kişiler ülkeye yasadışı yollarla sokulacaksa; hangi yollarla, ne şekilde veya neyle sokulacağı tespit edilir. Eğer kanunsuz sahte düzenlenmiş belgelerle yasal yollar kullanılarak seyahat edilecekse, gerekli belgeler hazırlanır. Bu bölüm transit ülkede gerçekleşir.

Daha sonra üçüncü ve son basamak olan “Sömürü” hedef ülkede gerçekleşir ve artık insan tacirleri amaçlarına ulaşmaya başlamıştır. Sömürü basamağında, amaca göre cinsel sömürü, zorla çalıştırma, suç amaçlı sömürü veya organların çalınması amaçlı sömürü olarak gerçekleştirilebilir. Kaçırılan, zorla alıkonan veya kandırılarak varış ülkesine götürülen insanların bedenlerinden faydalanarak maddi kazanç elde edilir.

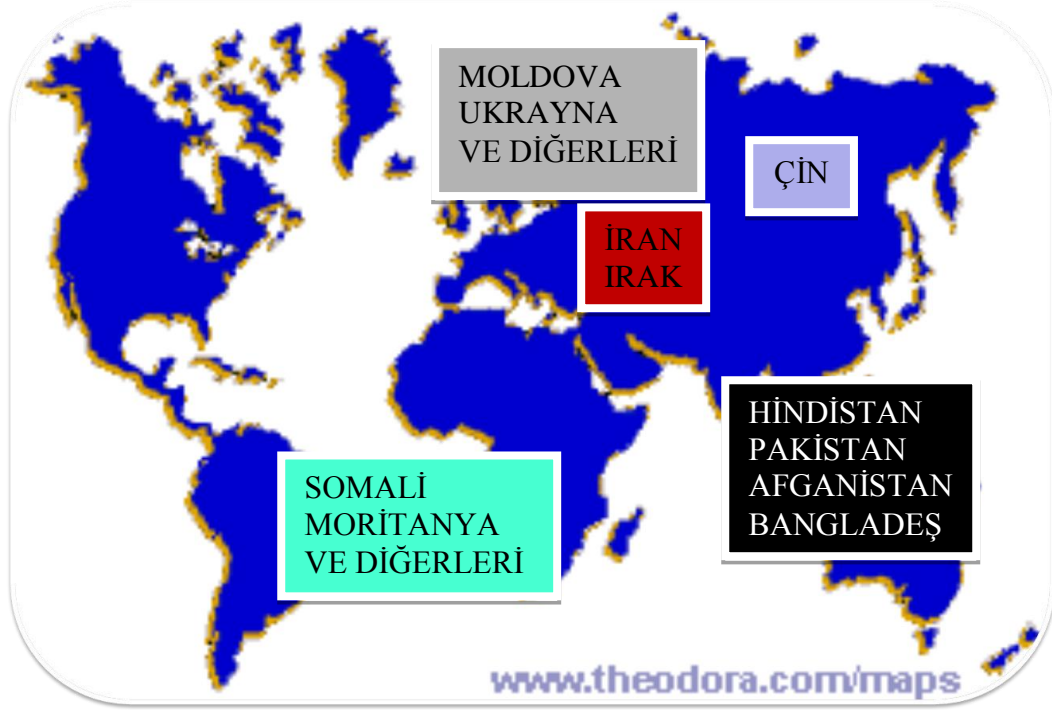
İnsan kaçakçılığında tacirle yasadışı göçmen arasındaki sömürü ilişkisi yasadışı göçmenin istediği ülkeye girmesi ve ya çıkması aşamasından sonra biter.

Kaynak ülkeden kaçış nedenlerini, fakirlik (fakirliğin küresel boyutlara varması), fırsat eksikliği ve işsizlik, sosyal ve politik çatışmalar (istikrarsız, yerinden edilmiş toplum), sosyal ve kültürel uygulamalar, kadınlara ve kız çocuklara yapılan baskı, genç kadınların aileleri tarafından satılması, fakir çocukların maddi durumu daha iyi olan zengin arkadaşlara veya akrabalara emanet edilmesi, kadınların gittikçe daha çok göç etmesi ve bilgi eksikliği olarak sıralayabiliriz.²⁸

İnsan kaçakçılığında kaynak ülkeleri sıralayacak olursak bunların başında Suriye, Irak, Afganistan, Lübnan, Filistin, Bangladeş, Pakistan, Gürcistan, Somali, Moritanya, Ukrayna, Moldavya gibi az gelişmiş ülkeler olduğu karşımıza çıkmaktadır.²⁹

²⁸ Fırat, a.g.y., 2005.

²⁹ <http://tr.wikipedia.org/wiki/kölelik>, [23.07.2008].

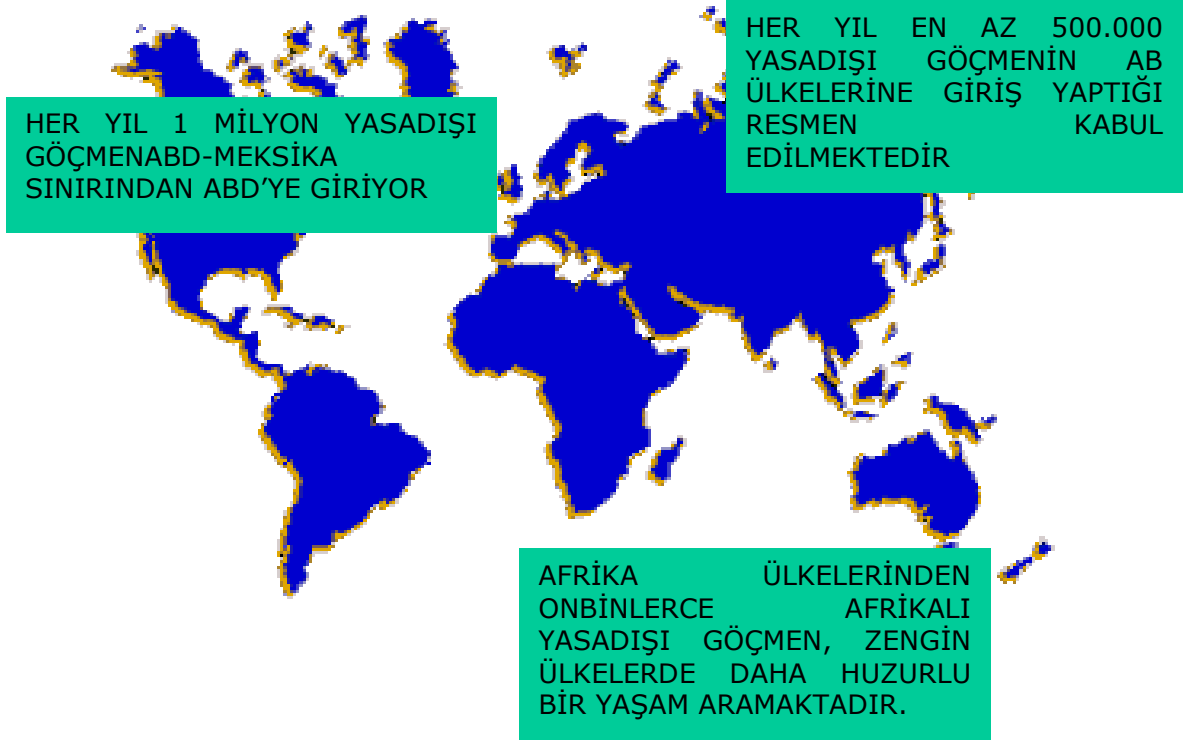

Şekil 2: Yasa Dışı Göçe Kaynaklık Eden Ülkeler

Hedef ülkeye kaçış nedenlerini de, bunların başında ucuz işgücüne talep, seks hizmetlerine talep ve kısıtlayıcı göç politikaları olarak sıralayabiliriz.³⁰

Dünya Coğrafyasına baktığımızda, ABD, Kanada, Avustralya gibi ülkelerle, Avrupa Birliği ülkelerinin özellikle Çin, Tayvan, Orta Asya Ülkeleri, Afrika Ülkeleri gibi birçok az gelişmiş ülkeden göç aldığını görmekteyiz.

³⁰ Fırat, a.g.y., 2005.

Şekil 3: İnsan Kaçakçılığında Göç Alan Ülkeler.

Türkiye bazı terör örgütlerinin elemanlarını eğitmek, propaganda yaptırmak veya örgüt adına gelir sağlamak amacıyla yasadışı yollardan yurt dışına göndermesi, ya da terör sebebiyle bazı bölgelerdeki insanların özellikle Avrupa olmak üzere başka batı ülkelerine gitmeleri yönünden Kaynak Ülke; özellikle Sovyetler Birliğinin dağılmasından sonra kurulan ve doğu Avrupa da bulunan bir kısım devletlerle (Moldova, Ukrayna, Romanya, Belarus, Rusya) Asya ve Afrika'dan Türkiye'ye iş bulma, ticaret ve güvenlik açısından gelen insanlar yönünden Hedef Ülke; Afganistan, İran, Pakistan, Bangladeş ve Orta Doğu ile bir kısım ülkelerde iç savaş, karışıklık, açlık vb. gibi sebeplerden dolayı Avrupa ülkeleriyle diğer gelişmiş ülkelere gitmek isteyen insanlar bakımından Transit Ülke konumundadır.³¹

³¹ Fırat, a.g.y., 2005.

Bir başka örnek ise İtalya, ekonomik olarak gelişmekte olan bir ülke olup 1991 ve 2001 yılları arasında büyük göç artışı gözlenmiştir. İtalya'ya göç edenlerin sayısı 1991'de 350,000 iken 2002'de 1.000.000 kişiye ve sadece 3 yıl sonra 2004 yılındaki kayıtlara göre ise bu sayı 2,6 milyona çıkmıştır.(Bu da nüfusun %4,5'i anlamına gelmektedir.³²

Mağdurlar için, insan hakları ihlalleri, sömürü / zorlama, vardıkları ülkede “yasadışı” durumda bulunmak, suçlu muamelesi görmek, ölüm ve ciddi hastalık (fiziksel ve zihinsel) riski veya tehlikesi içinde olmak, yeniden uyumda yaşanacak zorluklar veya damgalanma gibi sonuçlar yaşanmaktadır.

³² Karen Beeks, Delile Amir- **Trafficking and the Global Sex Industry**.- (Lexington Books-2006), s.217

3.2. Kadın Ticareti

Cinsel sömürü amacıyla insan ticareti kavramı, bir veya daha fazla sayıda birey ya da tüzel kişi tarafından, yasal ya da yasa dışı yollardan, kendi rızalarıyla bile olsa, zor kullanarak, özellikle şiddet, tehdit ve yetkinin ya da hassas bir konumun kötüye kullanımı gibi yollara başvurarak cinsel sömürü amacıyla insan tedariki ve/veya insan sömürüsünün ve/veya ulaşımının veya göçünün organizasyonunu ifade eder.³³

İnsan Ticaretinin mağdurları öncelikle ve ağırlıklı kadınlar ve kız çocukları olmakta, erkek çocukları onları izlemektedir.

Beyaz kadın ticareti, özellikle Sovyetler Birliği'nin çökmesinin ardından, eski Sovyet ülkelerindeki zor ekonomik koşullardan kaçan kadınların düştüğü büyük bir bataklaktır.³⁴

2 Aralık 1949 tarihli İnsan Ticaretinin ve Fuhuş yolu ile sömürünün önlenmesi hakkındaki anlaşmayı imzalayan devletler;
Yasaklayıcı(Fuhuş Yapılmaz) Ülkeler:

Birleşik Amerikan, Sovyetler Birliği, Macaristan, Bütün İskandinavya ülkelerinde Pakistan'da, Kıta Çin'de ve kimi İsviçre Kantonlarında toplam 30'u aşkın ülkede Fuhuş suçtur.

Nizamlayıcı (Fuhuş Nizamlara Tabii Olarak Yapılır) Ülkeler:

Portekiz, Türkiye, Güney Amerika'da Arjantin, Bolivya, Kolombiya, Venezüela'da Uruguay, Doğu Lübnan, Uzak Doğu'da Laos, Güney Kore, Vietnam. gibi ülkelerde ise nizamlara uygun olarak yapılır.³⁵

Yaş küçüklüğü, cinsel sürükleniş, zekâ, ekonomik sıkıntılar, vb, sorunlar kadınları fuhuş yapmaya iten nedenlerden bazılarıdır.

Örgütlenmiş Fuhuş işini yürütmekle görevli birçok kimseler vardır. Bunların başında kadın avcıları vardır. Çapkınlık için değil de, gerekirse yabancı ülkelerde de en büyük çıkarı sağlamak üzere çalıştırmak için kadın avlarlar. Sonra bunları işe yerleştiren kılavuz vardır: Kadını gideceği yere dek kaçırmadan ulaştırmak onun görevlidir ve sermaye bulduğu genelevlerin patronlarından komisyon alır. Son durakta ise genelev patronu ve işleticisi bulunur. Kadını az çok kilit altında tutar ve ona evi terk etmek için maddi bir olanak bırakmaz.

³³ http://tr.wikipedia.org/wiki/kadın_ticareti – [26.06.2008].

³⁴ Güner, a.g.e., s.125.

³⁵ Mancini, a.g.e., s.48.

Birleşmiş milletler raporlarına göre, “Fuhuşa sürüklenen kadınlar ve çocuklar başta olmak üzere milyarlarca dolarlık bir iş hacmine sahip olan insan kaçakçılığı ticaretine her yıl en az bir milyon kişinin kurban gittiği” dünyada 1,5 milyara yaklaşan insanın “yoksulluk içinde yaşadığı ve bunun %70’ini kadınların oluşturduğu” belirtiliyor. Yani emperyalizmin yenedünya düzeninde insanlık en büyük aşağılanmayı yaşıyor. Açlığın ve yoksulluğun pençesinde kıvranan, özellikle Güney Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinde açlıktan ölümler pençeleşen insanlar, kapitalistlerin iştahını kabartıyor. İnsanlığı açlığa ve yoksulluğa iten kapitalizm, çaresizlik içinde yaşama tutunmaya çalışan insanlığın umutlarından kendine yeni bir pazar yaratıyor. Zorla ya da kandırarak Batı ülkelerine kaçırılan insanlar ya kötü ve sağlıksız koşullarda karın tokluğuna çalışıyor ya da fuhuşa sürükleniyor. Uyuşturucu ve silah kaçakçılığından sonra en karlı alan olduğu belirtilen insan kaçakçılığı “modern zamanın köleliği” olarak adlandırılıyor.³⁶

KKTC ve özellikle Türkiye, eski Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’ne yakın ülkelerden oldukları için, fuhuş ticaretinin hem en etkin uygulama alanı, hem de transit geçiş yerleri arasında bulunmaktadır.

Örneğin İtalya’da 1990’ın başlarından itibaren kadın ticareti yönünden yeni göçler yoğun olarak gözlenmekte olup bu göçlerin; Nijerya, Romanya, Moldova, Ukrayna, Arnavutluk gibi ülkeler büyük bir çoğunluğu Bulgaristan Polonya, Kolombiya ve Peru daha az bir bölümünü oluşturmaktadır.³⁷

3.2.1. Fuhuş ve İnsan Ticareti Arasındaki Fark

İnsan ticaretinin mağdurları - kızlar, kadınlar, erkekler ve oğlan çocukları - köledir. Çoğu zaman ölümler tehdit edilerek, kendi rızaları dışında para karşılığında erkeklere cinsel hizmetler sağlamak zorunda bırakılırlar. Ücretler, doğrudan sahiplere aktarılır ve mağdurlara hiçbir şey verilmez. İnsan tacirleri, çoğu zaman kadınları fahişe olarak yurtdışında çalışmaya ikna ederler, bu durum kadınların rızası ile oluşmuş gibi görünse de, kurbanlar en sonunda köle haline gelir ve şiddete maruz kalırlar. Buna karşın, fuhuş bir kadının para karşılığı vücudunu satması ve kârı kendine saklamasıdır. Seks işçileri köle olmayıp insan tacirlerinin kontrolü altında değildir.³⁸

³⁶ Deniz Yankı, “İnsanlığın Yeniden İnsanlaşması Dönemi” www.mucadele.org/mb/Sayilar/19-08.html

³⁷ Beeks, Amir, a.g.e., s.217.

³⁸ Jandarma Genel Komutanlığı, a.g.m., 2008.

3.2.2. Fuhuşta Kaynak Ülkeler

Türkiye'de getirilen insan ticareti mağduru kız ve kadınların çoğu eski Sovyet bloğundan gelmektedir. Ortalama günlük ücretin veya gelirin 1 doların altında olduğu Moldova gibi yoksul ülkelere geliyorlar ve yoksulluk onların bir çıkış noktası aramasına yol açıyor. Türkiye, insan tacirleri tarafından zenginlik ve fırsatla dolu bir ülke olarak gösteriliyor. Moldova, Ukrayna, Rusya ve başka ülkelere kızlar ve kadınlar, Türkiye'de daha güzel bir yaşam vaat eden insan tacirleri tarafından kandırılıyor.³⁹

3.2.3. Fuhuş Mağdurlarının Angaje Edilme Şekli

Tacirler, genellikle çok iyi organize olmuş büyük uluslararası ve mafya suç örgütleridir. Kurbanlarını, yurtdışında iş imkânlarını duyuran gazete ilanları yoluyla veya kurbanlara yalan söyleyerek onları kandıran yerel şahıslar yoluyla avlarlar. Mağdurları angaje eden bu şahıslar, onların arkadaşı veya mağdurların tanıdığı, onların güvenini kazanmış topluluk üyeleri de olabilirler. Angajmanı, umutsuz kadınların güvenini kolayca edinebilen kadınların yaptığı da sıkça görülüyor. Her suç örgütünün, ev bulmaktan seyahat ayarlamaya kadar her türlü işi yapan çok sayıda mensubu olup, genellikle sahte iş bulma şirketleri, seyahat ve manken ajansları söz konusudur.⁴⁰

³⁹ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2005

⁴⁰ <http://tr.wikipedia.org/wiki/fuhuş> – [12.08.2008].

3.3. Yasadışı Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti

Son yıllarda kısaca mülteci sorunu olarak nitelendirilen durum, zamana ve mekâna bağlı olarak değişen şartlar nedeniyle farklı bir boyuttan değerlendirilmeye başlanmıştır. Bunun arkasındaki temel neden ise 1951 Sözleşmesi ile tanımlanan mültecinin artık bugünün yerlerinden edilmiş insanları ifade etmekte yetersiz kalmasıdır. Sığınmacı ve yerinden edilmiş ya da zorunlu göçe tabi tutulmuş kişi tanımlamaları, bu bağlamda insan hakları lüğatinde yerlerini almışlardır.

Ülkelerin birçoğu yasadışı göç, insan kaçakçılığı ve insan ticaretini farklı olarak algılamakta ve ifade etmektedir. Bu yüzden BM’de bu konuları ortak bir kavramla ifade etme yoluna gitmiştir. Bu bağlamda Yasadışı Göçü; dokümansız olarak göç etmekten sorumlu olan veya dokümansız göçü organize eden bir birey veya grubun faaliyeti, İnsan Kaçakçılığını; göç eden tarafın yasadışı olması ve gönüllü olarak göç etme isteğinin bulunması, İnsan Ticaretini ise; göç etmek için gönüllü olunmaması, olarak tarif etmiştir.⁴¹

3.3.1. Göçmen Kaçakçılığı ile İnsan Ticaretinin Oluşumunda ve Artmasında Etkili Olan Faktörler

1. Ekonomik nedenler, ülkelerarası ekonomik ve sosyal yaşam standardı farkının bulunması,
2. Ülkeler arasındaki gelir dağılımı uçurumundan etkilenen kitlelerin daha rahat ve iyi bir yaşam sürme arzusu,
3. Bölgesel ve iç savaşlar, iç karışıklıklar, ülkeler arasında meydana gelen çıkar çatışmaları,
4. Bazı gelişmiş ülkelerin siyasi iltica veya yasadışı göçü özendiren politikaları ile göçmen ve mültecilere yapılan maddi yardımlar,
5. Terör örgütlerinin faaliyetleri,
6. Politik ve etnik baskılar,
7. Açlık ve kıtlık sorunu,
8. Salgın hastalıklar,
9. Aileden kaynaklanan sorunlar,
10. Yaşanılan ülkedeki bölgesel ve kültürel farklılıklar,
11. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticaretinden kolay para kazanma düşüncesi, yüksek miktarda çıkar sağlama ve düşük risk,
12. Kadının sosyal ve ekonomik eşitsizliği,
13. İş, pazar ve ulaşım araçlarının küreselleşmesi, teknolojinin ürünleri olan internet sayesinde bilgi ve haberleşme imkânlarının kötüye kullanılması,
14. Ucuz iş gücüne duyulan ihtiyaç,
15. Göçmen kaçakçılığı ve insan ticaretinin sonuçlarından haberdar olmama.⁴²

⁴¹ Bülent Akdeniz, **Global Bir Suç: İnsan Kaçakçılığı**, KOM Daire Başkanlığı Yayınları,2007.

⁴² TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2005.

Yapılan araştırmalara göre dünyada, yılda 500.000 ile 2.000.000 arası kişi insan ticaretine konu olmaktadır. Birleşmiş Milletler Uluslararası Suçu nleme Merkezi'nin tahminlerine göre, insan ticaretinin dünyadaki yıllık cirosu 7 ile 8 Milyar ABD Dolarına ulaşmaktadır.⁴³

3.3.2. Göçmen Kaçakçılığı ile İnsan Ticareti Arasındaki Fark

Göçmen kaçakçılığı kamu düzeni ve devlete karşı işlenen bir suç olmasına karşın, insan ticareti kişilere karşı işlenen ve insan haklarını ilgilendiren bir suçtur.

Göçmen kaçakçılığında; bir kişinin yasa dışı yollardan bir ülkeden diğer bir ülkeye geçişi ve zor kullanılması söz konusu değilken, insan ticaretinde; cinsel amaçlı sömürü, organ kaçakçılığı, kölelik, ocuk ticareti gibi haksız ve insanlık dışı yöntemlerle menfaat temin etme durumu mevcuttur ve zor kullanma, hile ile veya benzeri yollarla mağdurun iradesinin fesada uğratılması söz konusudur.

Göçmen kaçakçılığında, başlangıçta istekli olan kişinin sınırın geçirilmesi ile göçmen kişi ve organizasyondaki kişiler arasındaki ilişki sona ermekte ve istismar söz konusu olmamaktadır.

Ekonomik, sosyal veya siyasi nedenlerden dolayı, iş bulma veya iltica gibi istekleri olan kişilerin, illegal geçişlerini organize eden insan kaçakçılığı şebekeleri tarafından menfaat karşılığında farklı ülkelere götürülmesi, "insan kaçakçılığı" suçunu oluşturur.

Faildeki maddi menfaat elde etme kastı ve mağdurun bu fiillere rıza göstermesi, göçmen kaçakçılığı suçunu diğer suçlardan ayırmaya yarar. Bu nedenle "zorla çalıştırmak, hizmet ettirmek, esarete veya benzeri uygulamalara tabi kılmak" veya "vücut organlarının verilmesini sağlamak" amacıyla göçmenlerin ülkeye sokulması halinde insan ticareti suçu oluşacaktır. Diğer taraftan failin amacı, mağduru fuhuş için kullanmak veya fuhuş yapmasını sağlamakla da fuhuş suçu gerçekleşecektir.⁴⁴

⁴³ Fırat, a.g.y., 2005.

⁴⁴ **Türk Ceza Kanunu** - Madde 227.

3.3.3. Yasadışı Göç Yöntemleri

Organize insan kaçakçılığı şebekeleri insan kaçakçılığı yaparken gelişen teknolojik imkânlardan da yararlanarak çeşitli yöntemler kullanıp yasadışı geçişleri sağlamaktadırlar. Bu yöntemlerden bazıları;

- a) Sahte pasaport vize ve kimlikler kullanılarak hudut kapılarından,
- b) Yürüyerek, yüzerek, hayvan veya araçlarla yasal olmayan sınır bölgelerinden,
- c) Surat botları, küçük tekneler veya eski büyük gemilerle deniz yoluyla,
- d) Tır, kamyon gibi araçlarda gizlenerek karayoluyla geçiştir.⁴⁵

Yukarıda belirtilen yasadışı geçişler organize edilirken uluslararası şebeke ağı kendi aralarında irtibat ve haberleşmeyi sağlamakta, her ülke şebekelerinin elamanları o ülkedeki barınma, gizlenme ve geçişi koordine etmekte ve kaçakçılardan alınan para da aralarında paylaşılmaktadır.

Diğer Yasadışı Göç Şekilleri:

- 1.Yasadışı göçmenlerin sınırın hudut kapısı olmayan bölgelerinden yasadışı giriş,
- 2.Sınırın hudut kapısı olmayan bölgelerinden yasadışı çıkış,
- 3.Yasal girişin ardından yasadışı ikamet,
- 4.Vize ya da ikamet izni ihlali,
- 5.Hudut kapılarından sahte belge ve vizelerle giriş,
- 6.Hudut kapılarından sahte belge ve vizelerle çıkıştır.⁴⁶

3.3.4. Yasadışı Göç Sebepleri

- a. Eğitim eksikliği,
- b Bazı AB ülkelerinin (özellikle İtalya), göçmen ve iltica konusunda belirledikleri kota ve politikaları dolayısıyla yasadışı göçü özendirmeleri,
- c. Ekonomik sebepler,
- d. Göç alan ve göç veren ülkeler arasındaki ekonomik ve sosyal yaşam standardının farklı olması,
- e. Bazı ülkelerdeki iç güvenlik ve sorunlarının ve siyasi belirsizliklerin olması,
- f. Yasadışı göçü organize edenlerin, bu faaliyetten çok para kazanıyor olmaları,
- g. Terör örgütlerinin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için örgüt mensupların ülkeler arasında kontrol dışı seyahat etme ihtiyacı.⁴⁷

⁴⁵ Akdeniz- a.g.m., 2007.

⁴⁶ KKTC- Polis Genel Müdürlüğü -Muhaceret Bölüm Müdürlüğü.2008.

⁴⁷ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2005 .

Yasadışı göç, bölgesel düzeyde birkaç ülkenin değil, hemen tüm dünya ülkelerinin az ya da çok karşılaşmakta oldukları bir sorundur. Tüm dünyada yasal kurallara uymaksızın meydana gelen bu hareketlenmelerin sebepleri de genel olarak birbirine benzemektedir. Bu sebepler genel olarak şu şekilde ifade edilebilir:

Ülkeler arasında meydana gelen çıkar çatışmaları, bölgesel savaşlar, iç savaşlar, ekonomik güçlükler, politik ve etnik baskılar, açlık ve kıtlık sorunu, salgın hastalıklar, ülkeler arasındaki gelir dağılımı uçurumundan etkilenen kitlelerin daha rahat ve iyi bir yaşam sürme arzusu, aileden kaynaklanan sorunlar, yaşanan ülkedeki bölgesel ve kültürel farklılıklar.⁴⁸

3.3.5. Yasadışı Göç Güzergâhları

Avrupa ülkelerine yönelik gerçekleşen yasadışı göç olaylarında çeşitli güzergâhların kullanıldığı tespit edilmiştir. KKTC ve Türkiye, kullanılan bu güzergâhlardan birkaçının konusu olmakta, bunun yanı sıra çeşitli ülkelerden Avrupa ülkelerine doğru seyreden geçiş yolları da bulunmaktadır.

Yasadışı göçmenler,

- 1- İran-Kafkasya-Doğu Avrupa-Batı Avrupa Ülkeleri,
- 2- Afrika-Güney Avrupa Ülkeleri,
- 3- Rusya Federasyonu-Polonya-Avrupa Ülkeleri,
- 4- Ukrayna-Avrupa Ülkeleri,
- 5-Balkan Ülkeleri-Bosna-Hersek-İtalya-Almanya,
- 6- Güney Amerika – Kuzey Amerika Ülkeleri gibi farklı birçok güzergâhı kullanmaktadır.⁴⁹

⁴⁸ Mehmet Terzioğlu, **Yasadışı Göç, İnsan Ticareti ve İltica**, EGM Yayınları,2005, s.42.

⁴⁹ Fırat, a.g.y., 2005.

Şekil 4: Dünya Üzerindeki Yasadışı Göç Güzergâhları

Özellikle, 2000 ve 2001 yıllarında TC güvenlik güçlerinin kararlı tutumunun sonucunda, göçmen kaçakçılarının geçiş yolları; Güney rotasına (Irak-Suriye-Lübnan); ayrıca Kuzey rotasına (İran-Kafkaslar-Ukrayna) doğru kaymıştır. Bunun yanı sıra yasadışı göçmen taşıyan gemilerin de güzergâhlarında değişiklik olmuş, son dönemde yoğunlukla Afrika ülkelerinden İtalya ve Fransa'ya; ayrıca Sri Lanka, Hindistan tarafından gelen gemiler de, Süveyş Kanalı'nı takip ederek, GKRY, Yunanistan ve İtalya yolunu tercih etmeye başlamışlardır. ⁵⁰

⁵⁰ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü a.g.y., 2005.

3.3.6. Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticaretinin Sonuç ve Etkileri

Özellikle insan ticareti, her şeyden önce insan haklarının en ağır bir şekilde ihlalidir. Bu sebepten dolayı yüz yılımızın önemli ve mücadele edilmesi gereken bir sorunudur.

1- Fiziki ve Ahlaki Çöküntü; yapılan baskı, istismar ve yıldırma sonucunda mağdurlar ahlaki çöküntüye uğramakta, uyuşturucu vb. gibi maddeleri kullanma alışkanlığı edinmekte, AIDS vs. gibi çeşitli bulaşıcı hastalıklara yakalanmakta, bunların yayılmasına sebep olmakta, istenmeyen gebelikler sonucu sorunlar yaşanmakta, mağdurları kontrol altında tutmak isteyen insan tacirlerinin uyguladıkları sürekli psikolojik baskı sonucu mağdurların psikolojik durumları bozulmakta, yaşadığı olumsuzluklar sebebiyle suç işleme eğilimleri artmaktadır.

2- Aile Yapısının Bozulması; sonuçta, aileler arasındaki ilişkilerde meydana gelen bozulma, dayanışmanın azalması, potansiyel konumundaki kişilerin insan tacirleri açısından ulaşılması kolay hedef olarak ortaya çıkması toplum içerisinde çöküntülere sebep olabilmekte, meydana gelen bu sosyal çöküntüyle birlikte çocukların ahlaki açıdan gelişmeleri olumsuz yönde etkilenmektedir.

3- İssizlik Oranının Artması; Ucuz ve yasa dışı işçi çalıştırılması sebebiyle yetişmiş elamanların işsiz kalması gündeme gelmekte ve kalitesiz üretim artmaktadır.

4- Suç Gelirlerinin Yasa Dışı İşlerde Kullanılması; elde edilen kazancın kullanılmasıyla suç örgütleri kuvvetlenip güçlü hale gelmektedir.

5- Memleketin Aleyhinde Kullanılması; çeşitli terör örgütleri tarafından yurt dışına gönderilen veya bu amaçla yurt dışına kaçan insanlar gittikleri ülkelerde kabul görmek için ülke aleyhinde asılsız ve olumsuz beyanlarda bulunarak ülkenin itibarını zedelemektedirler.

6- Suç ve Suçlularla Mücadeleyi Zorlaştırması; mağdurların bazı bakımlardan kendilerinin de batağa saplanmış olmaları sebebiyle yetkili mercilere şikâyet etmekten çekinmeleri, içerisinde buldukları durumu kabullenmeleri, özgürlüklerinin kısıtlanması ve nereye şikâyet edecekleri hakkında bilgilerinin bulunmaması gibi sebeplerden dolayı bu suç ve suçlularla mücadele zorlaşmaktadır.⁵¹

⁵¹ Fırat, a.g.y., 2005.

4. İNSAN TİCARETİNDE KKTC’NİN KONUMU

Eski çağlardan beri ileri gelen kölelik sisteminin Merkezi Viyana’da bulunan BM Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Bürosu’nun (UNODC) yöneticisi Antonio Maria Costa’nın insan ticaretine ilişkin hazırladığı raporunda yaptığı açıklamada belirttiği gibi, "İnsan kaçakçılığı" adı altında "Modern Kölelik" sisteminin 21. yüzyılda halen varolduğunu, raporun devamında, Anavatanlarından alınarak, sömürülmek, satılmak ve çalıştırılmak üzere insan kaçakçılığına maruz kalan insanların, çoğunluğu kadın ve çocukların oluşturduğunu- çoğunlukla gönüllü olarak başladıkları yolculukları sonucunda insan tacirlerinin eline düşmeleri ve "insan ticaretinin" dünya çapında, acımasız çarkları altında kar amacının kurbanları olmaları söz konusu olduğu ayrıca "cinsel sömürü ve istismar amaçlı insan kaçakçılığının yarattığı ticaretin" "zorla çalıştırılmadan" daha sık olarak yaşandığı belirtiliyor. Raporla "umuda yolculuk" olarak adlandırılan bu yeni kölelik sürecinin varış ülkelerinin Almanya, Yunanistan, ABD, İsrail, Japonya, Tayland ve Hollanda’yı kapsadığı ve Türkiye’nin de hem transit ülke, hem de bir varış ülkesi şeklinde tanımlanmaktadır. Ancak Türkiye ile birlikte en popüler geçiş ülkelerinin Arnavutluk, Bulgaristan, Macaristan, İtalya, Polonya ve Tayland olduğu da belirtilmektedir.⁵²

Küreselleşmeyle birlikte son yıllarda insan kaçakçılığı ve insan ticareti konuları özellikle gelişmiş batı ülkelerini, dolayısıyla da gelişmekte olan ve az gelişmiş ülkeleri ilgilendiren çok önemli bir konu haline gelmiştir.

İnsan kaçakçılığı, bölgesel düzeyde sadece bir ülkenin değil, hemen hemen bütün dünya ülkelerinin karşı karşıya kaldığı bir sorundur. Yasal kurallara uymaksızın meydana gelen bu hareketlenmeler her geçen gün artış göstermekle birlikte, ülkelerin ve medyanın gündeminde daha fazla yer işgal etmeye başlamıştır. İnsan kaçakçılığı, günümüzde risksiz ve büyük kazanç sağlama yöntemleri arasında yer alması dolayısıyla organize gruplar tarafından işlenmektedir.

Dünyanın en önemli sorunlarından birisi haline gelen "insan ticareti"nin tüm dünya ile birlikte KKTC’de de bu insanlık sorunuyla gün geçtikçe boğuşmaya başlanmıştır. İnsan ticareti, kısaca "kadınların, çocukların ve erkeklerin cinsel sömürü amacıyla kaçırılması, zorla alıkonulması ve zorla çalıştırılması" olarak ifade edilebilir.

Açıktır ki kaynak ve hedef ülkeler arası geçişler için transit ülke olarak tüm bu ülkelere geçişte Kıbrıs ada olarak hem kuzeyi hem de güneyi ile potansiyel bir cazibe merkezi olma durumundadır. KKTC’deki esnek vize politikasından yararlanarak, ülkelerinde geçimlerini veya eğitim v.b. amaçlarla masraflarını karşılamak amacıyla, belli sürelerle ve genellikle bazı eski doğu bloğu ülke vatandaşları için hedef ülke konumundadır. İnsan ticareti olayları özellikle Sovyetler Birliği’nin dağılmasının ardından yeni ekonomik sistemlere geçiş dönemindeki ülke vatandaşlarının fuhuş amaçlı istismarı şeklinde görülmektedir.

⁵² Yakın Doğu Üniversitesi – İnsan Ticareti Konferansı. 2008

KKTC’de son dönemde sınır kapılarında ve karasuları içerisinde denetimlerin artırılması, oturma izni alma zorunluluğu, sıkı kontroller ve uygulamaya yeni konan yasalar ve cezalar nedeniyle bazı yabancı ülkelerden gelen kişiler; çalışma izni çıkarmamak, izinsiz ikamet edenlere uygulanan cezalardan kurtulmak, ülkeye yasadışı yollarla girebilmek veya Avrupa Birliği ülkelerine gidebilmek için transit ülke olarak yasadışı geçiş yapabilmek için çaresizce bazı kanunsuzluklara başvurmakta ve insanların bu durumundan da insan kaçakçılığı simsarlarının faydalandığı görülmektedir.

Umuda yolculukla başlayan macera, sonunda kendileri üzerinden zengin olan, kim oldukları tam olarak belirlenememiş, kayıplara karışan acımasız ve bir o kadar da gözü kara insan tacirlerinin emellerine ulaşmasıyla son bulmaktadır.

İnsan ticareti, yoksulluk ve daha iyi yaşam isteği, insan ticaretinin sonuçlarının göz ardı edilmesi, toplumsal değerlerin yok edilmesi, politik ve ekonomik kararsızlıklar, ucuz iş gücü talebi, yüksek kazanç, cezaların caydırıcılıktan uzak olması gibi nedenlerle tüm dünyada olduğu gibi KKTC’de de yaygın olarak yaşanmaktadır.

Ve tabii ki Kıbrıs adası bu uluslararası organize suçtan nasibini almaktadır. Üzerinde bulunduğu stratejik bölge, Türkiye’nin insan kaçakçılığı ve ticaretinde transit ülke olarak bilinmesi ve kullanılması ile KKTC’de kendini bu kaçakçılığın ortasında buldu.

Türkiye ve KKTC, gelişmiş Avrupa ülkeleri ile gelişmemiş ülkeler arasında bulunmakta ve bundan dolayı Suriye, Irak, İran, Nijerya, Tunus, Gürcistan, Ürdün, Filistin, Bangladeş ve Pakistan gibi ülke vatandaşları için Transit ülke konumundadırlar.⁵³

İnsan ticareti mağdurları çoğu zaman bilerek ve hatta isteyerek yasal yollardan KKTC’ye gelirken, insan kaçakçılığı mağdurları da daha çok yasa dışı olarak KKTC’ye getirilmektedirler. Bu insanların tespit edilebilmesi için Kantara’ da bir radar sistem merkezi kurulmuş, Güvenlik Kuvvetleri Komutanlığı’na bağlı Sahil Güvenliğe ait gemi sayısı artırılmıştır.

⁵³ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2005.

4.1. Dünya Üzerinde KKTC ile Dolaylı veya Doğrudan Bağlantılı Yasadışı Göçmenlerin Geçiş Yaptığı Uluslararası Güzergâhlar

- 1- Güney ve Orta Afrika ülkelerinden başlayarak Kuzey Afrika'ya, buradan İspanya, Portekiz ve Fransa'ya yönelmektedir.
- 2- Kuzey Afrika ülkelerinden deniz yoluyla İtalya, Yunanistan veya Lübnan ve Suriye üzerinden Türkiye veya doğrudan KKTC'ye doğru gitmektedir.
- 3- Asya'nın problemlili ve fakir bölgeleri olan Bangladeş, Srilanka, Hindistan, Afganistan ve Pakistan'dan, Hazar denizinin kuzeyinden, Rusya Federasyonu'na buradan da Polonya'ya ve Avrupa ülkelerine doğru gitmektedir.
- 4- Başlangıç yeri, yine Afganistan, Pakistan, Hindistan, Bangladeş ve Srilanka'dan Irak veya İran'a, buradan ülkemize illegal yollarla girdikten sonra Balkanlar veya Yunanistan yoluyla Avrupa ülkelerine gitmektedir.
- 5- Irak ve İran'dan başlayarak legal veya illegal yollarla Türkiye'ye, Türkiye'den legal olarak hava yoluyla Bosna Hersek'e veya Türkiye'den yasadışı yollarla Bosna Hersek'e buradan da Hırvatistan ve Çek Cumhuriyeti yoluyla Avrupa ülkelerine gitmektedir.
- 6- Yine sorunlu Asya ülkelerinden İran'a, buradan Kafkaslar'dan Ukrayna'ya, Ukrayna'dan eski doğu bloğu ülkelerinden, diğer Batı Avrupa ülkelerine gitmektedir.
- 7- Afganistan, Pakistan, İran ve Irak'tan güney yoluyla, Suriye ve Lübnan'a Lübnan'dan deniz yoluyla KKTC veya Güney Kıbrıs, Yunanistan veya İtalya'ya ulaşmaktadır.
- 8- İtalya'dan başlayarak İspanya, Fransa, İngiltere, Almanya ve Belçika ülkelerine yayılmaktadır.
- 9- Srilanka ve Hindistan'dan başlayarak, Süveyş Kanalı ve Akdeniz ülkelerine giden yoldur.⁵⁴

⁵⁴ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2005 .

KKTC tarihsel geçmişi nedeniyle turizm, öğrenim, ikamet, ticaret amaçlı insan hareketlerine yoğun olarak konu olmaktadır.

KKTC yabancuların gerek turistik gerekse, çalışma, öğrenim ve ticaret amaçlı olarak yasal yollardan gelişlerine, gerekse iltica, yasadışı göç eylemleri ile KKTC üzerinden üçüncü ülkelere yasadışı yollardan geçme teşebbüslerine yoğun olarak konu olmaktadır.

Özellikle, 2000 ve 2001 yıllarından sonra göçmen kaçakçılarının geçiş yolları güney rotasına (Irak-Suriye-Lübnan) doğru kaymıştır. Bunun yanı sıra yasadışı göçmen taşıyan gemilerin de güzergâhlarında değişiklik olmuş, son dönemde yoğunlukla Afrika lkelerinden İtalya ve Fransa'ya; ayrıca Srilanka, Hindistan tarafından gelen gemiler de, Süveyş Kanalı'nı takip ederek, GKRY, Yunanistan ve İtalya yolunu tercih etmeye başlamışlardır. Bu tür gemiler KKTC'ye uğramamasına rağmen gerek Lübnan ve Suriye gerekse Türkiye'den balığı tekneleri ile KKTC sahillerine yapılan İnsan Kaçakçılığı'nın giderek arttığı gözlemlenmektedir. KKTC; gelişmemiş ve devlet olma istikrarını yakalayamamış Afganistan, Pakistan, Irak, İnan, Bangladeş, Suriye, Lübnan gibi ülke vatandaşlarının Avrupa ülkelerine geçişi için transit gzergh; olarak yasadışı göç gerçeği ile karşı karşıyadır.⁵⁵

4.2. KKTC'nin Tercih Edilme Nedenleri

- a. G veren ülkeler ile g alan ülkeler arasındaki mesafenin çok uzak olması, g alan ülkelere yasal gidişin vize ve güvenlik tedbirlerinden dolayı tercih edilmemesi ve bu yolun riskli olması,
- b. G alan ülkelere girişin başka bir AB ülkesinden yapılmasının daha kolay olması,
- c. Güç veren ülkelerin coğrafik konumu ile (Suriye, İnan, Irak, Mısır, Bangladeş ve Pakistan gibi) KKTC'ye yakın olması,
- d. Mesafenin az ve kolay aşılabilir olması yanında, sahil güvenliği ve gözetleme noktasının az olması nedeni ile de KKTC sahillerine kolaylıkla sandalların yanaşabilmesi,
- e. Özellikle yasadışı göç kaçakçılığından haksız kazanç elde edenlerin yakalanmaları halinde (sust halinde yakalansa bile, yasada 3 yıla kadar hapislik cezası ve/veya 10.000 YTL para cezasına arttırılmasından dolayı) cezalarının düşük olması,

⁵⁵ TC-Emniyet Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2005.

f. GKRY sahilinin, sahil güvenlik ekipleri tarafından sık devriye edilmesi ve teknik donanımının daha gelişmiş olması nedeni ile Güney sahillerinin tercih edilmemesi,

g. GKRY'nin AB üyesi olması ile KKTC'den GKRY'ye ve buradan da AB ülkelerine göçün hedeflenmesi.

4.3. KKTC'ye Yasadışı Göç Yöntemleri

Giriş:

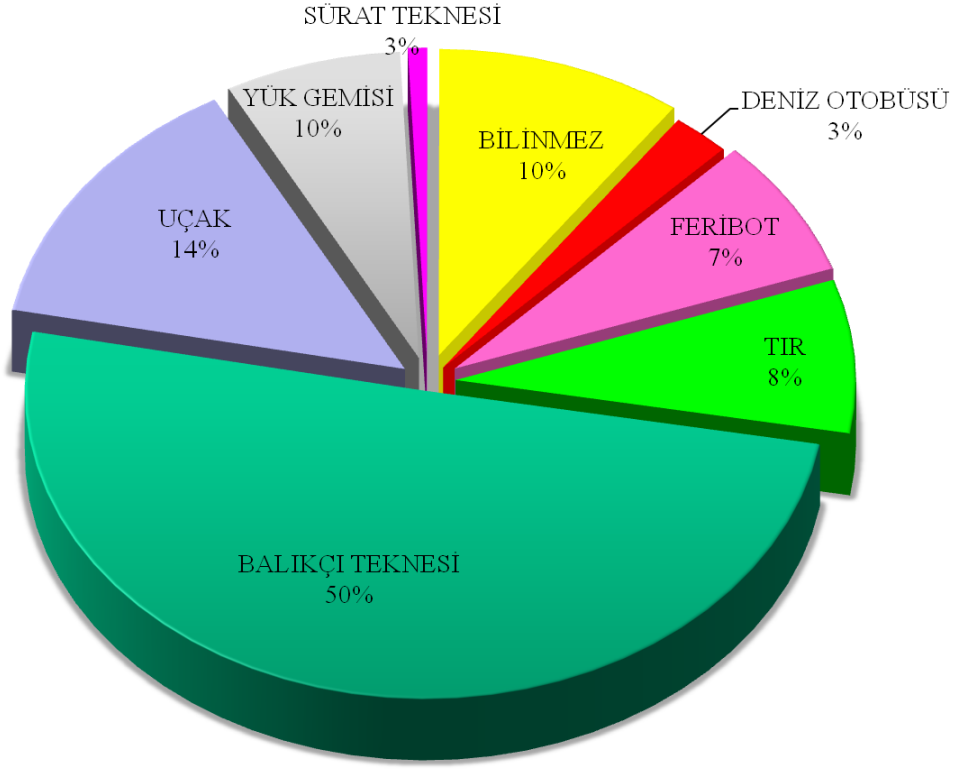
- a. Ercan Havaalanını kullanılarak Havayolu ile yasadışı giriş,
- b. Gazimağusa ve Girne Limanları yanında diğer sahil şeritlerini de kullanarak KKTC'nin çeşitli kıyılarından giriş,
- c. Sahte belge ve vizelerle giriş.

Çıkış:

- a. Kara Giriş/Çıkış Kapıları'ndan çıkış,
- b. 1. derece askeri yasak bölgeleri ihlal edilerek, Avrupa Birliği üyesi olan Güney Kıbrıs Rum Yönetimine çıkış.

4.4. KKTC'ye Giriş ve Çıkışlar

1. Suriye, İran, Irak, Bangladeş ve Pakistan'dan yasal yollardan, transit seferlerle Türkiye üzerinden KKTC'ye gelerek; Geçitkale/Ercan Havalimanı, Girne Turizm Limanı'ndan muhaceret işlemlerini yaptırmak suretiyle,
2. Yukarıda belirtilen güzergâhın Gazimağusa Limanı'na gelen gemiler içerisine veya bu gemilerde bulunan tır dorselerinin gizli bazı bölmelerine gizlenmek suretiyle,
3. Suriye Lübnan'dan balıkçı tekneleri/sandalları ile KKTC sahillerine çıkmak suretiyle yapılmaktadır.

Şekil 5: 2000–2007 Yılları Arasında Yasadışı Göçmenlerin KKTC’ye Gelişlerinde Kullandıkları Vasıtalar.

Görmekte olduğunuz istatistik 2000–2007 yılları arasında Yasadışı göçmenlerin KKTC’ne gelişlerinde kullandıkları vasıtaları göstermektedir. Buna göre;1028 kişinin Balıkçı teknesini, 286 kişinin hava yolunu, 165 kişin tır, 146 kişinin yük gemisini, 150 kişinin feribotu, 16 kişinin sürat teknesini, 48 kişinin deniz otobüsünü, 221 kişinin ise tespit edilemeyen vasıtaları kullanarak KKTC’ne gerek yasal, gerekse yasadışı olarak giriş yaptıkları tespit edilmiştir.⁵⁶

⁵⁶ KKTC-Polis Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2008.

4.5. KKTC'ye Balıkçı Tekneleri ile Yasadışı Girişlerde Kullanılan Bölgeler

1-Karpaz Bölgesi:

Zafer Burnu Sahil Şeridi, Kumyalı Sahil Şeridi, Şelenoz Sahili

2-Gazimağusa Bölgesi:

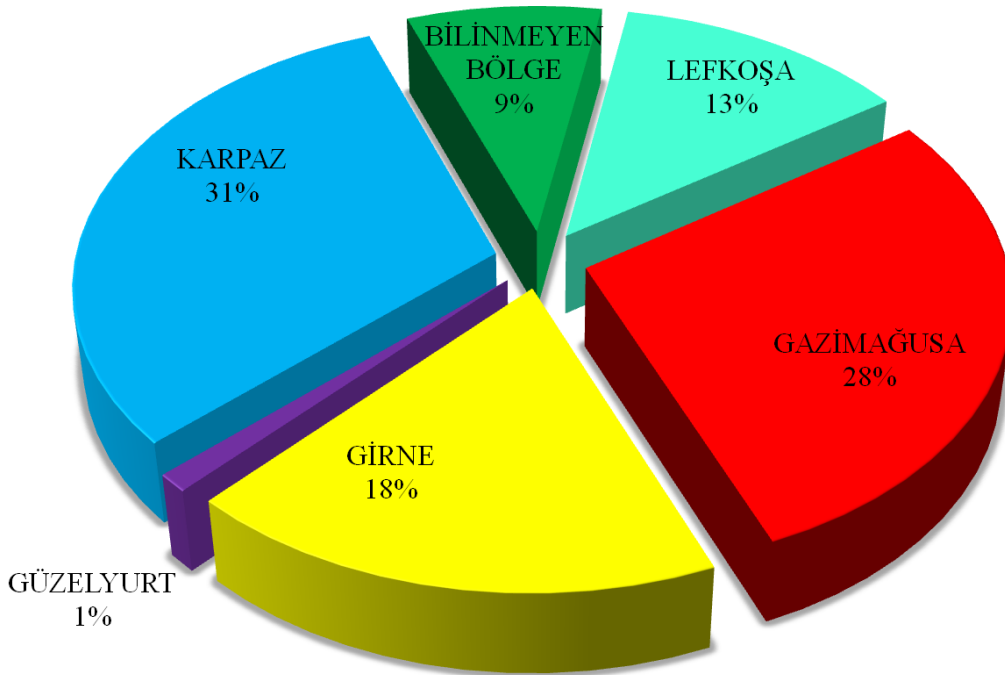
Silver Beach Sahil Şeridi, Salamis Sahil Şeridi

3-Girne Bölgesi:

Sadzamköy ve Kayalar Sahil Şeritleri

4-Güzelyurt Bölgesi:

Cengizköy Sahil Şeridi⁵⁷

Şekil 6: 2000–2007 Yılları Arasında Yasadışı Göçmenlerin KKTC'ye Girişlerinde Kullandıkları Bölgeler.

Görülmekte olan istatistik 2000–2007 yılları arasında Yasadışı göçmenlerin KKTC'ne girişlerinde kullandıkları bölgeleri göstermektedir. Buna göre; Lefkoşa Bölgesinden 261, Gazimağusa Bölgesinden 584, Girne Bölgesinden 377, Güzelyurt Bölgesinden 23, Karpaz Bölgesinden 641 ve Bilinmeyen Bölgelerden 174 yasadışı göçmenin KKTC'nin sahil şeritleri, Girne ve Gazimağusa Deniz Limanları ile Ercan Hava Limanı'ndan gerek yasal, gerekse yasa dışı olarak giriş yaptıkları tespit edilmiştir.⁵⁸

⁵⁷ KKTC-Polis Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2008.

⁵⁸ KKTC-Polis Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2008.

4.6. KKTC'den Yasadışı Çıkışta Kullanılan Bölgeler

- 1-Yiğitler Burcu Parkı – Lefkoşa
- 2-Alayköy Bölgesi Sınır Boyu
- 3-Beyarmudu Bölgesi Okullar Yanı
- 4-İncirli Köyü Sınır Boyu
- 5-Güvercinlik Bölgesi⁵⁹

4.7. KKTC'ye Girişte Kullanılan Yasal Kara Giriş Kapıları

İkiye bölünmüş olan Kıbrıs Adasının; Kuzey Kıbrıs Türk tarafı ile Güney Kıbrıs Rum yönetimi arasında kimlik veya pasaport ile giriş çıkışının sağlandığı kara giriş kapıları aşağıda belirtildiği gibidir.

- 1-Beyarmudu Kara Giriş Kapısı,
- 2-Akyar Kara Giriş Kapısı,
- 3-Metehan Kara Giriş Kapısı,
- 4-Ledra Palas Kara Giriş Kapısı,
- 5-Lokmacı Kara Giriş Kapısı,
- 6-Bostancı Kara Giriş Kapısı.

4.8. KKTC'de Yakalanan Yasadışı Göçmenler

Polis Genel Müdürlüğü-Muhaceret Bölüm Müdürlüğü'nden alınan 2000–2007 yılları arasında Polis tarafından tespit edilerek yakalanan ve kayıtlara geçen mülteci sayıları ve uyrukları ile ilgili istatistikî bilgiler aşağıda verilmektedir.

2000 YILI	
UYRUK	YASADIŞI GÖÇMEN SAYISI
SURİYE	10
IRAK	22
TOPLAM	32

TABLO 1 : 2000 Yılı İçerisinde KKTC'de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrukları.

⁵⁹ KKTC-Polis Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2008.

2001 YILI	
UYRUK	YASADIŞI GÖÇMEN SAYISI
SURİYE	17
IRAK	165
AFGANİSTAN	13
FİLİSTİN	1
TOPLAM	196

TABLO 2 : 2001 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrukları.

Tablo:2’de 2001 yılında yakalanan toplam 196 tane mülteçiden %84’lük gibi büyük bir kısmının Irak’tan gelenlerin oluşturduğu görülmektedir.

2002 YILI	
UYRUK	YASADIŞI GÖÇMEN SAYISI
IRAK	32
TOPLAM	32

TABLO 3 : 2002 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrukları.

Tablo:3’te ise 2002 yılında yakalanan 32 tane mültecinin tümü Irak’tan gelenler oluşturuyordu.

2003 YILI	
UYRUK	YASADIŞI GÖÇMEN SAYISI
SURİYE	92
IRAK	4
İRAN	3
TOPLAM	99

TABLO 4 : 2003 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrukları.

Tablo:4’de ise 2003 yılında yakalanan toplam 99 tane mülteçiden %92.9’lük gibi bir kısmını Suriye’den gelenler oluşturmaktaydı.

2004 YILI	
UYRUK	YASADIŞI GÖÇMEN SAYISI
SURİYE	140
IRAK	1
BANGLADEŞ	7
LÜBNAN	4
FİLİSTİN	4
PAKİSTAN	3
İRAN	2
AFGANİSTAN	2
TOPLAM	196

TABLO 5 : 2004 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrukları.

Tablo:5’de ise 2004 yılında yakalanan toplam 196 tane mülteci den %71,4’lük gibi bir kısmını Suriye’den gelenler oluşturmaktaydı.

2005 YILI	
UYRUK	YASADIŞI GÖÇMEN SAYISI
SURİYE	98
GÜRCİSTAN	7
BANGLADEŞ	3
SENEGAL	2
İRAN	1
TOPLAM	111

TABLO 6 : 2005 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrukları.

Tablo:6’de ise 2005 yılında yakalanan toplam 111 tane mülteci den %88,2’lik gibi bir kısmını Suriye’den gelenler oluşturmaktaydı.

2006 YILI	
UYRUK	YASADIŞI GÖÇMEN SAYISI
SURİYE	238
GÜRCİSTAN	31
İRAN	8
MISIR	4
LÜBNAN	4
IRAK	3
FİLİSTİN	2
LİTVANYA	1
ÜRDÜN	1
MOĞOLİSTAN	1
TOPLAM	289

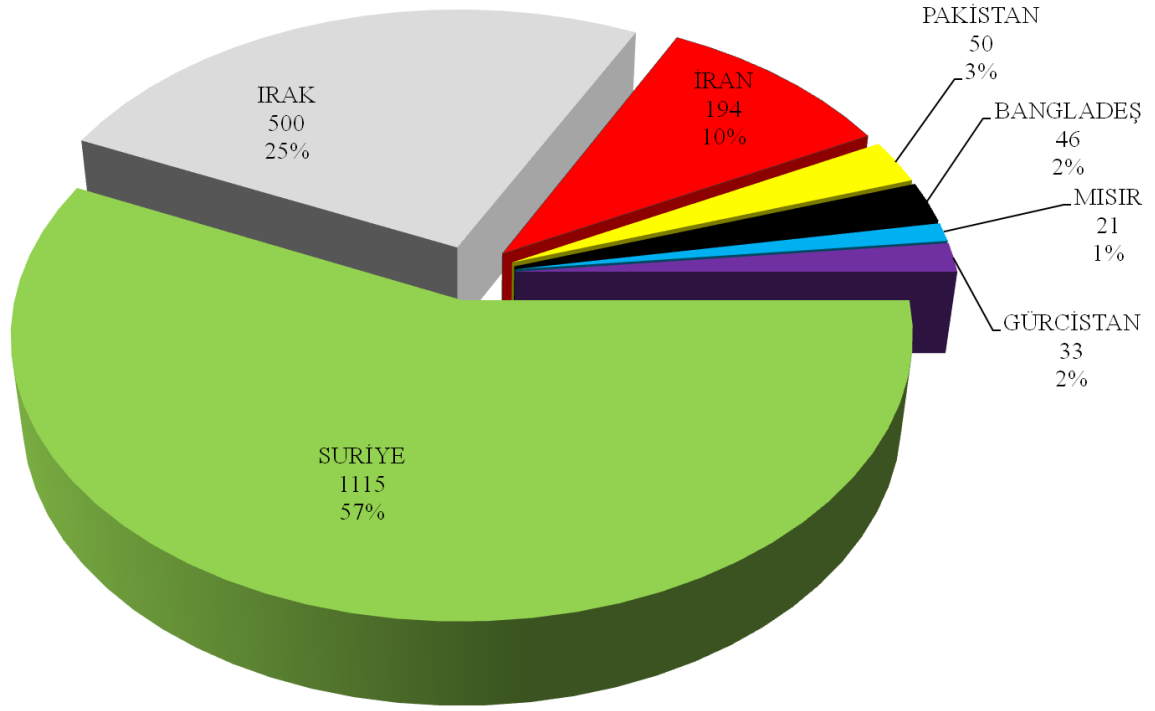
TABLO 7 : 2006 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrukları.

Tablo:7’de ise 2006 yılında yakalanan toplam 289 tane mülteci den %82,3’lük gibi bir kısmını Suriye’den gelenler oluşturmaktaydı.

2007 YILI	
UYRUK	YASADIŞI GÖÇMEN SAYISI
SURİYE	267
IRAK	72
FİLİSTİN	13
GÜRCİSTAN	6
İRAN	3
ÜRDÜN	1
TOPLAM	362

TABLO 8 : 2007 Yılı İçerisinde KKTC’de Yakalanan Mülteci Sayıları ve Uyrukları.

Tablo:8’de ise 2007 yılında yakalanan toplam 362 tane mülteci den %73,7’lük gibi bir kısmını Suriye’den gelenler oluşturmaktaydı.

Şekil 7: 2000–2007 Yılları Arasında KKTC’ye Gelen Yasadışı Göçmenlerin Uyrukları.

2000 ile 2002 yılları arasında (her iki tarih dahil) Irak’tan gelen mülteciler, Irak’taki yaşanan savaş nedeni ile en büyük çoğunluğu oluşturmaktaydı. Daha sonra 2003 ile 2007 yılları arasında (her iki tarih de dahil) , özellikle 2004 yılında GKRY’nin Avrupa Birliği’ne üye oluşuyla KKTC transit ülke olarak önem kazandığından dolayı en büyük çoğunluğunu Suriye oluşturmaya başladı.

4.9. Yasadışı Göçmenler ile ilgili KKTC'deki Yasal Düzenlemeler

KKTC'de yakalanan yasadışı göçmenlere ve onlara yardım ve yataklık eden şahıslara KKTC yasalarından aşağıda belirtilen yasalar uygulanmaktadır.

1. Onaylanmış Liman Olmayan Bir Yerden KKTC'ye Giriş Yapmak, (Fasıl 105,Yabancılar ve Muhaceret Yasası, Madde 12.(1)(2)(3)(4) hariç)
2. Yasal Olmayan Yollardan KKTC'ye Giriş Yapmak Ve Yardımcı Olmak, (Fasıl 105,Yabancılar ve Muhaceret Yasası, Madde.12.(1)(2)(3)(4) hariç.)
3. KKTC'ye Kanunsuz Yollardan Giriş Yapılmasına Olanak Sağlamak ve KKTC'ye Kanunsuz Yollardan Giriş Yapmak,(Fasıl 155 Ceza Yasası)
4. Birinci Derecede Askeri Yasak Bölgeyi İhlal, Yetkili Makamdan İzinsiz GKRY'ye ve KKTC'ye Geçmek, (Fasıl 5/79,Birinci Derecede Askeri Yasak Bölgeyi İhlal Yasası, Madde 23)
5. KKTC'ye Kanunsuz Yollardan Giriş Yapmak, (Fasıl 105,Yabancılar ve Muhaceret Yasası, Madde 12.(1)(2)(3)(4) hariç.
6. KKTC'ye İzinsiz Girmeye Teşebbüs Etmek, (Fasıl 105,Yabancılar ve Muhaceret Yasası, Madde 12.(1)(2)(3)(4) hariç.
7. Muhaceret İşlemlerini Yaptırmadan KKTC'ye Giriş Yapmak ve Yardımcı Olmak(Fasıl 105,Yabancılar ve Muhaceret Yasası, Madde 12.(1)(2)(3)(4) hariç.

Uluslararası suç örgütleri her geçen gün insan kaçakçılığı ile daha fazla ilgilenmektedir. Bu tip bir suçun değişik boyutları vardır; Bunların biri olan işçi simsarlığı hususudur. Kayıtlara, intikal eden bilgilere göre, suç örgütlerinin her yıl, fakir ülkelerden zengin ülkelere yaklaşık 1 milyon insanı kaçırmaya teşebbüs ettiği anlaşılmaktadır.

İnsan Kaçakçılığı, uyuşturucu kaçakçılığı kadar paranın döndüğü bir girdaptır. Yolsuzluk, daha iyi bir yaşam umudu ve insan hakları gibi nedenlerle ülkelerinden kaçanlar insan tacirlerine kişi başına 5–10 bin dolar para ödemekte ve Avrupa'da insan kaçakçılığının yıllık ortalama 115 milyar dolarlık cirosu olduğu sanılıyor.⁶⁰

⁶⁰ Radikal Gazetesi , 14 Aralık 2001, s.6.

KKTC’de faaliyet gösteren İnsancıl Yardım Misyonu, BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) ile istişare içerisinde 3’cü bir ülkeye göçmen olarak kabul edilmek üzere bekleyen mültecileri barındırmaktadır.

Bu mültecilerin kira, sağlık ve geçimleri UNHCR/İYM tarafından karşılanmaktadır.

KKTC’de bugüne kadar 65 Irak, 24 Suriye ve 11 Filistin uyruklu olmak üzere toplam 100 mültecinin başvuruları İnsancıl Yardım Misyonu tarafından kabul edilmiş ve konu mülteciler İnsancıl Yardım Misyonu Temsilcisi kanalı ile BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR)’ne teslim edilmişlerdir.⁶¹

4.10. Yasadışı Göçmenler ile ilgili KKTC’de Yapılan Yasal İşlemler

KKTC Polisi tarafından uygulanan yasadışı göçmenler ilgili yasal prosedür şu şekildedir:

Polis tarafından yakalanan Yasadışı Göçmenler mahkemeye sevk edilirler. Mahkeme ilk safhada göçmenler hakkında yasal 3 gün tutukluluk emri verir. Bu süre içerisinde sanıklar hakkındaki dosyalar tamamlandıktan hemen sonra mahkeme süreci başlar ve mahkeme tarafından, sanıklar hakkında uygun görüleceği hapis ve/veya para cezası kesilerek, cezanın hitamında yasa dışı göçmenler sınır dışı edilirler.

KKTC’de Mülteci olmak için İnsancıl Yardım Misyonu’na başvurulur. Bu misyon ilk olarak 1998 yılında kurulmuş olup sorumlusu Kıvanç Aktuğ’dur. Misyonun tüm bütçe ve giderleri Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BM-UNHCR) tarafından karşılanmaktadır.

İnsancıl Yardım Misyonununun Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile herhangi bir bağlantısı olmayıp, KKTC Polisi gibi resmi kuruluşlarla işbirliği içindedir.

⁶¹ KKTC - İnsancıl Yardım Misyonu - 2008

4.11. Kadın Ticaretinde KKTC'nin Konumu

Kadın ticareti olayları özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından yeni ekonomik sistemlere geçiş dönemindeki ülke vatandaşlarının fuhuş amaçlı istismarı şeklinde görülmektedir.

KKTC coğrafi konumu, demokratik ve ekonomik yapısı ve GKRY'nin Avrupa Birliği üyesi olması itibariyle insan kaçakçılığı açısından sadece transit bir ülkedir.

Kadın ticareti açısından ise KKTC'de faaliyet gösteren 46 gece kulübüne bakıldığında hedef ülke olabilme konumundadır.

KKTC'de bulunan gece kulüplerine erkeklerin masasına gidip onlarla içki içip, dans ederek eğlendiren kadınlara kısaca verilen isim olan konsomatris olarak getirilen fakat aslında fuhuş yaptırmak için ticaret amaçlı çalıştırmak üzere bazı fakir ülkelerden kadınlar getirilmektedir.

Konsomatris olarak getirilecek olan bu kadınları genelde bizzat gece kulübünü çalıştıranlar veya bu işle görevlendirilmiş kişiler tarafından ülkelerinden gidip seçildikten sonra, ülkeye getirilmeden önce Çalışma Dairesi'nden işveren tarafından "Ön izin" alınır ve daha sonra yasal olarak deniz, kara veya hava yoluyla ülkeye getirilir. Ülkeye çalışmak için gelen yabancı uyruklu bu kadınlara 30 gün içerisinde sağlık kontrollerini de yaptırarak ve çalışma dairesine başvurarak "Çalışma İzni" için gerekli işlemlerini yaptırdıktan sonra gece kulübünde çalışmaya başlarlar.⁶²

Çalışan bu kadınların düzenli olarak her hafta sağlık kontrolleri zorunlu olarak yapılmakta olup bu da fuhuş yaptıklarının en büyük göstergesidir. Çünkü KKTC'ye yabancı bir ülkeden gelen herkes için çalışma izni alma zorunluluğu olup, başka hiçbir çalışandan her hafta sağlık kontrolü zorunluluğu konmamıştır. Ayrıca yabancı ülkelerden getirilen bu kadınların ticaret amaçlı kullanıldıklarının başka göstergeleri ise kadınların pasaportlarına işveren tarafından el konularak seyahat özgürlüklerinin ellerinden alınması ve onları işyerine her zaman borçlu bırakılarak sürekli çalışmak zorunda bırakmalarıdır.

Zaten bu gece kulüplerine KKTC'deki mevcut polis ekipleri tarafından yapılan bazı kontrol ve baskınlarda müşterileri ile fuhuş yaparken yakalanan bu kadınlar ne amaçla getirildiklerini açıkça gözler önüne serilmektedir.

⁶²KKTC-Polis Genel Müdürlüğü, a.g.y., 2008.

YIL	GECE KULÜBÜ ÇALIŞAN SAYISI
1998	478
1999	276
2000	482
2001	712
2002	723
2003	748
2004	717
2005	963
2006	961
2007	1028

TABLO 9 : 1998-2007 Yılları Arasında Gece Kulüplerinde Çalışan Sayısı.

Tablo:9'da, KKTC - Polis Genel Müdürlüğü Muhaceret Bölüm Müdürlüğü'nden alınan istatistiklere göre, KKTC'de bulunan toplam 46 adet gece kulübünde, son 10 yıl itibariyle toplam çalışan sayısı belirtilmektedir.

Tablodan da anlaşılacağı gibi yıllar itibariyle çalışan sayısında artış olduğu gözlemlenmekte olup, 1998 yılında 478 olan çalışan sayısı, 2007 yılına gelindiğinde ise 1028'e yükselmiştir. Son 10 yıl içerisinde toplam 7088 kişi KKTC'ye konsomatris olarak çalışmak için gelmiştir.

Yukarıda verilen istatistik içerisinde, gelip çalışma izni bitene kadar çalışanlar ve kısa süre içerisinde fazla çalışmadan ya kendi isteğiyle ya da işverenlerin isteğiyle geri dönenler de dâhil olduğu için karşılaştırma bakımından çok sağlıklı değildir.

Ancak 2008 yılı içerisinde PGM-Muhaceret Bölüm Müdürlüğü'nden alınan bilgiye göre: sadece 03.06.2008 tarihinde günlük çalışan Konsomatris sayısı 325 olup, uyruklara göre dağılımı aşağıda belirtilmektedir:

Brezilya:	1
Ermenistan:	1
Fas:	1
Filipinler:	5
Kazakistan:	4
Kenya:	1
Moldovya :	241
Namibiya:	1
Özbekistan:	11
Rusya:	14
Türkmenistan:	1
<u>Ukrayna:</u>	<u>44</u>
Toplam:	325

Yukarıdaki verilerden de anlaşılacağı üzere KKTC'ye Konsomatris olarak çalışmak için gelenlerin Moldova'nın toplam çalışanların % 74'lük gibi büyük bir bölümünü oluşturduğu, daha sonra 2. sırada Ukrayna'nın % 13'lük gibi bir rakamla yer aldığı, ardından Rusya % 4,3'lük bir kısmını ve Özbekistan'nın % 3,3'lük kısmını oluşturduğu gelmektedir.

PGM-Muhaceret Bölüm Müdürlüğü'nden alınan 03.06.2008 tarihli günlük istatistik raporuna göre günlük bölgelere göre gece kulübü ve çalışan sayısı aşağıda belirtilmektedir.

BÖLGE	LEFKOŞA	MAĞUSA	GİRNE	G/YURT	İSKELE
GECE KULÜBÜ	21	10	8	6	1
ÇALIŞAN SAYISI	149	70	72	34	0

TABLO 10 : Gece Kulüplerinin Bölgelere Göre Dağılımı.

Tablo 10'dan da anlaşılacağı gibi başkent Lefkoşa bölgesinde 21 adet gece kulübünde 149 konsomatris, Mağusa bölgesinde 10 adet gece kulübünde 70 konsomatris, Girne bölgesinde 8 adet gece kulübünde 72 konsomatris, Güzelyurt bölgesinde 6 adet gece kulübünde 34 konsomatris ve İskele bölgesinde 1 adet gece kulübünde şu anda kapalı olduğundan çalışanı yoktur. KKTC'de toplam olarak 46 adet gece kulübü çalışır durumda olup, bu gece kulüplerinde 325 tane konsomatris çalışmaktadır.

KKTC'de ilk kez gece kulübü çalıştırılmaya başlanması, 1990 yılında 5 tane gece kulübü açılmak suretiyle olmuştur. Daha sonra yıllar geçtikçe yeni gece kulüpleri arka arkaya açılarak çalışan gece kulübü sayısı 46'ya ulaşmıştır.

YIL	ADET
1990	5
1991	1
1992	7
1993	8
1994	1
1996	2
1999	1
2001	11
2002	3
2003	2
2004	5

TABLO 11 : Gece Kulüplerinin Yıllara Göre Açılış Tarihleri.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Gelişmekte olan veya fakir ülkelerden umuda başlayan yolculuk, transit ülkeler üzerinden ve insan kaçakçılarının yardımıyla gelişmiş ülkelerde son bulmakta veya hedefe varılmadan birçok maddi kayıp, sıkıntı, hastalık ve ölüm gibi nedenlerle ümitler sönmektedir. Çoğu kaçak insan, çeşitli suçlar ve yasadışı faaliyetlerde kullanılmakta, dolandırılıp paraları ellerinden alınmakta, ödeyemeyecekleri senet ve maddi yükümlülükler altında bırakılmaktadır.

Organize insan kaçakçılığı her geçen gün artış gösteren bir olgudur. Bu sebeple, uluslararası işbirliği faaliyetleri ile mücadeleci birimler arasında karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulması, bu suçla etkin mücadele edilebilmesi için kaçınılmaz bir gerçek olarak ortaya çıkmaktadır.

Daha yirmi-otuz yıl öncesinde adı bile konmamış olan ve ülkelerarası çıkar çatışmaları, iç savaşlar, daha iyi bir hayata ulaşma hayali ve özellikle yaygın insan hakları ihlalleri gibi sosyo-ekonomik ve politik nedenlerle meydana gelen yasadışı insan hareketlenmeleri bugün, bir yılda milyonlarca insanı içine alan küresel bir sorun haline dönüşmüştür.

İnsanların en temel özgürlükleri ellerinden alınarak, eşya gibi satılmalarının, köle gibi çalıştırılmalarının, işkence ve şiddete maruz bırakılmalarının, dünyanın hiçbir yerinde haklı bir nedeni olamaz. Günümüzde, gelişen teknolojiyle, yepyeni yollarla, metotlarla insanların insanca yaşama hakkı ellerinden alınmaktadır.

Özellikle son yıllarda uluslararası toplum yapısında meydana gelen gelişmeler, ülkelerarası çıkar çatışmaları veya iç savaşlar, ağır ekonomik güçlükler ve bunların beraberinde getirdiği açlık, kıtlık ve salgın hastalıklar, daha iyi ve rahat bir yaşam arzusu, yaygın insan hakları ihlalleri, milyonlarca insanın doğup büyüdüğü topraklardan ayrılarak gelişmiş ülkelere doğru yasal veya yasal olmayan yollardan göç etmesine sebep olmuştur.

Dünya ülkeleri arasındaki gelişmişlik düzeyi farkı, her geçen gün artan gelir dağılımı uçurumu, toplumu oluşturan fertlerde daha rahat bir yaşam sürme arzusu oluşturmuştur. Hiç şüphesiz bolluk ve zenginlik içinde yaşayan batı ülkelerindeki insanları görsel veya yazılı basından tüm açıklığıyla görebilen fakir ülkelerin vatandaşları bu hayata karşı sınırsız bir arzu duymakta, ülkelerinde bulamadıkları huzuru ve mutluluğu başka ülke topraklarında bulacakları ümidiyle yeni arayışlar içine girmektedirler.

KKTC insan kaçakçılığı yönünden transit ülke ve beyaz kadın ticareti yönünden hedef ülke olma durumunda olduğundan, KKTC Halkı sürekli bilinçlendirilmeli, bu konuda sadece devletin harekete geçmesi beklenmemeli; sivil toplum örgütleri, üniversiteler ve diğer kurum ve kuruluşlar bu konuya ilişkin araştırmalar yapmalı, önerilerde bulunmalı ve en önemlisi de medyanın “insanın alınıp satılabilecek bir mal olmadığına” ilişkin tanıtım ve bilgilendirici programlara yer vermelidirler. Bu ve benzeri çalışmalarla toplumum, “köle” haline getirilen bu insanlardan yararlanmak suretiyle bu suça ortak olmaması için bilinçlendirilebilecektir.

İnsan ticaretinin mağduru olan ve fuhuş yoluyla bedenleri sömürülen kadınların KKTC’de çalıştığı yer olan gece kulüplerinin kapatılmasını farkındalıkların artırılarak, kadın bedeninin satın alınmasının aslında köleci ve cinsiyetçi, sömürücü zihniyetlerin bir ürünü olduğunu ve özellikle genç erkeklerin bu konuda bilinçlendirilmesinin acil bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

1.KKTC’de Yasadışı Göçün Önlenmesi İçin Yapılan Çalışmalar:

Kaza Polis Müdürlükleri almış oldukları ihbarları değerlendirip, Bölge Karakolları ve Cürümleri Önleme Şubesi ekiplerince pusu kurmak sureti ile denetim sağlanmaktadır.

Polis ekipleri de almış oldukları ihbarları sorumluluk sahaları içerisinde değerlendirip takibini yaparlar, ayrıca Pile ve Beyarmudu köyleri bölgesinde devriye görevlerini sürekli yapmaktadırlar.

Sorumluluk sahası içerisinde sınır hattı olan karakollar sınır boylarını rutin olarak devriye yapmaktadır.

2. Genel Olarak Alınabilecek Önlemler:

1. İnsan ticareti kurbanlarının ve özellikle en korumasız ve etkilenen grup olan kadın, ergen ve çocukların hak ve çıkarlarının korunmasını güvence altına almak için yasal ve pratik önlemler almak.

2. Mümkünse rehabilitasyon programları uygulayarak, insan ticareti kurbanlarına yardım konusuna ve kurbanların tüccarlardan korunmasına mutlak öncelik vermek.

3. İnsan ticaretiyle uğraşan ana şebekeyi yakalayıp çökertmek, kovuşturmak ve cezalandırmak; seks turizmini ve bu tür ticarete yol açabilecek her türlü faaliyeti engellemek için girişimde bulunmak.

4. Cinsel sömürü amacıyla insan ticaretini, uluslararası organize suçlar kapsamına giren ve bu nedenle ulusal ve uluslararası düzeylerle uyumlu müdahale gerektiren bir olgu saymak.

5. İlgili sosyal, adli, idari, gümrük makamlarıyla sivil toplum örgütleri, göçmenlik, emniyet ve asayiş güçlerini kapsayan çok disiplinli bir yaklaşımla uyumlu eylem gerçekleştirmek.

6. İnsan ticareti kurbanlarının vatandaşı oldukları, transit geçtikleri ve varış noktasındaki ülkeler arasında, yetkili ulusal kurumlarla sivil toplum örgütlerini de kapsayan ikili ve çok taraflı anlaşmalar yapılması yoluyla işbirliğini teşvik etmek.

7. Bu eylemlerin sağlam ve güvenilir bir temele oturması için ulusal ve uluslararası araştırmalar yapmak.

8. Cinsel sömürü amacıyla insan ticareti konusunda uzmanlaşmış araştırma birimlerinin kurulmasını gündeme almak.

9. Ulusal ve uluslararası düzeyde cinsel sömürü amacıyla insan ticareti olgusunu aydınlatacak veri ve istatistikleri geliştirmek için adımlar atmak ve mümkünse bu olgunun Avrupa Konseyi'ne üye devletlerde nasıl geliştiğini karşılaştırmak.

10. Kamunun insan ticaretine yol açacak riskli durumlar ve bu tür ticaretin olumsuz etkileri konusunda duyarlılığının artırılması için ve özellikle fuhuşun kolay gelir elde etme yolu olduğu inancını kırmak için, cinsiyet perspektifli bilgilendirme kampanyaları düzenlemek; bu kampanyalar, başta göçmen adayı kadınlar ve kadın mülteciler olmak üzere, tüm ilgililere yönelmelidir.

11. Seks turizmini itibarsız kılmak ve bu tür faaliyetlerin potansiyel katılımcılarını caydırmak için bilgilendirme kampanyaları düzenlemek.

12. Diplomatik temsilciliklere, kamu yetkililerine, medyaya, insani yardımla ilgilenen sivil toplum örgütlerine ve potansiyel kurbanların vatandaşı oldukları ülkelerde çalışan diğer kamusal ya da özel kurumlara kadın, çocuk ve gençlerin cinsel sömürüsüne ve ticaretine ilişkin broşür, video ve doküman gibi uygun bilgileri sunmak.

13. Cinsel sömürüyle bağlantılı sağlık risklerine ilişkin bilgiyi her ülkede geniş biçimde yaymak.

14. Okullara cinsellik eğitimi dersi koymak ya da bu konudaki dersleri kuvvetlendirmek ve bunu yaparken çocuk haklarını olduğu kadar ebeveynlerin, vasilerin ya da yasal olarak çocuğa bakmakla yükümlü diğer kişilerin haklarını da göz önünde tutarak, insan hakları ve bireyin onuruna saygıyı ve kadın-erkek eşitliğini özellikle vurgulamak.

15. Öğretim programlarının çocuk ve gençlerin karşı karşıya kalabilecekleri sömürü, cinsel istismar ve insan ticareti riskleri ile kendilerini bunlara karşı koruma yolları hakkında bilgi vermesini sağlamak.

16. Kız ve erkek öğrencilere, basmakalıp cinsiyet rollerinden kaçınan bir eğitim sunmak ve bütün öğretmenlerin ve eğitim alanında çalışan diğer kişilerin, öğretim programlarına cinsiyet boyutunu katacak şekilde eğitilmelerini sağlamak.

17. Sosyal yardım uzmanları, tıp, eğitim, diploması, konsolosluk, adli işler, gümrük ve polis personeli için, bu kişilerin cinsel sömürü amaçlı ticarete konu durumları teşhis edip uygun yanıt vermelerini sağlayacak özel eğitim programları düzenlemek.

18. Polis personelinin bu alanda özel beceriler edinmesi için eğitim programları oluşturmak ya da geliştirmek.

19. Özellikle, polis ile kurbanların korunmasında uzmanlaşmış sivil toplum örgütleri arasında işbirliğini artırmak için eğitim programları oluşturmak ve deneyim alışverişini sağlamak.

20. Yurtdışına çıkan kişilerin ve özellikle ebeveyni ya da vasisi tarafından eşlik edilmeyen gençlerin insan ticaretine konu olmamasını sağlayarak suçun önlenmesine katkıda bulunabilmeleri için, göçmenlikle ilgili resmi görevliler ve sınır polisi için eğitim programları geliştirmek.

21. İnsan ticaretinin, çoğu zaman ekonomik olarak kalkınmış ülkelerle daha az gelişmiş olanlar arasındaki eşitsizliklere bağlı uzun vadeli sebepleriyle, özellikle az gelişmiş ülkelerdeki kadınların sosyal ve ekonomik konumunu düzeltme yoluna giderek mücadele etmek.

22. Ekonomik, sosyal, göçmenliğe ilişkin ve diğer politikaları oluştururken, kadınların durumunu düzeltmek ve insan ticaretiyle seks turizmini engelleme gereğini hesaba katmak.

23. Kadınların vize ve oturma izni almak için gereken usul ve koşulların farkına varmalarını amacıyla yasal göç olanaklarıyla ilgili bilgi yaymak.

24. Kabul merkezleri ya da başka kuruluşlar aracılığıyla, kurbanların kendi dillerinde adli yardımdan yararlanmalarını sağlamak.

25. İlgili mahkemelerin, suçluları kurbanlara tazminat ödemeye zorlamasına imkan vermek.

26. Kurbanlara, suçlulara karşı yürütülen yargılama usulünde tanık olarak dinlenebilmeleri için, gerektiğinde ve yasalar çerçevesinde, varış ülkesinde geçici oturma izni vermek; bu süre içinde kurbanların sosyal ve tıbbi yardım almalarını sağlamak.

27. Kaynak ülkeyle varış ülkesi arasında işbirliği anlaşmaları da dahil olmak üzere her türlü önlemi alarak, kurbanlara vatandaşı oldukları ülkeye geri dönüş hakkını vermek.

3. Uygulanan Yasalar Açısından Alınabilecek Önlemler:

1. Cinsel sömürü amacıyla insan ticareti konusunda yasa çıkarmak ya da varolan yasaları güçlendirmek ve gerektiğinde özel bir suç tesis etmek.

2. Caydırıcı hapis mahkumiyeti de dahil, suçların ciddiyetiyle orantılı cezai müeyyide koymak ya da var olanı ağırlaştırmak; etkin adli işbirliğine ve suçlanan ya da hüküm giymiş kişilerin sınırdışı edilmesine olanak vermek.

3. İyi niyetli üçüncü kişilerin haklarına hanel getirmeksizin, insan ticareti araç ve gelirlerinin zapt ve hazine olanak verecek gerekli önlemleri almak.

4. İnsan ticareti kurbanlarının sömürüldüğü yerlerin teftiş ve kontrolünü kolaylaştırmak ve gerekirse kapatılmasını sağlamak.

5. Cinsel sömürü amacıyla insan ticaretiyle bağlantılı suç işlemiş kişilerin kovuşturulması ve mahkum edilmesini mümkün kılacak ve kolaylaştıracak sınırötesi yasal düzenlemelere ilişkin kuralları, suçun hangi ülkede işlendiğine bakılmaksızın ve suçun birden fazla ülkede işlenmiş olduğu durumlar dahil, koymak.

6. İnsan ticareti suçlarının kovuşturulması ve soruşturulmasında yararlı olabilecek bilgi sistemlerini kurmak ve işletmek.

7. Bu mekanizmayı, ülkeler arasında bilgi mübadelesini ve işbirliğini ikili ilişkiler düzeyinde ve insan ticaretiyle mücadele konusunda çalışan uluslararası örgütler aracılığıyla artırmak ve geliştirmek.

Ülkelerin son yıllarda üzerinde ciddi olarak durduğu ve Türkiye ile KKTC'nin de özellikle coğrafi konumu itibarıyla çeşitli yönlerden içinde doğrudan yer aldığı dünyadaki yasadışı göç hareketleri, sadece ülke güvenliklerini tehdit etmekle kalmayıp, çok sayıda yasadışı göçmenin umuda yolculuk niteliğindeki bu illegal hareketleri sırasında hayatlarına mal olmakta ve bu göçlerden büyük gelir elde eden terör örgütleri, kaçakçılık şebekeleri ve yasadışı göç organizatörlerine de önemli bir kazanç ve fayda sağlamaktadır.

Bu insanlık dışı ve ahlaksız oyundan bir an önce kurtulmak gerekmektedir. Bu amaçla, tüm dünya ile birlikte, BM kararları doğrultusunda, bölgesel antlaşmalarla işbirliği içerisinde çalışılması şarttır. Çünkü alınıp satılan, esir edilen, şiddet gören, sırtından para kazanılan bu insanlar, aslında ne yazık ki 21. yüzyılın yeni köleleridir

KAYNAKÇA

Ahmet Fırat, Uluslararası Göçmen Kaçakçılığı ve İnsan Ticareti, Adalet Bakanlığı Yayınları, 2005.

Bülent Akdeniz, Global Bir Suç: İnsan Kaçakçılığı, KOM Daire Başkanlığı Yayınları, 2006.

Deniz Yankı, “İnsanlığın Yeniden İnsanlaşması Dönemi”
www.mucadele.org/mb/Sayi_08.html

Jandarma Genel Komutanlığı, İnsan Ticareti Bir İnsanlık Suçudur, İsimli Broşür, 2008.

Jean-Gabriel Mancini, Fahişelik ve Kadın Ticareti, İstanbul:Varlık Yayınevi, 1973.

Karen Beeks, Delile Amir, Trafficking and the Global Sex Industry, Lexington Books, 2006.

Mehmet Terzioğlu, Yasadışı Göç, İnsan Ticareti ve İltica, EGM Yayınları.

KKTC - İnsancıl Yardım Misyonu, 2008.

KKTC - Polis Genel Müdürlüğü-Muhaceret Bölüm Müdürlüğü, 2008

KKTC - Polis Genel Müdürlüğü-Polis Meslek Dersleri Kitabı, Polis Okulu Yayınları No:61(Yeniceköy-2002).

Radikal Gazetesi, 14 Aralık 2001.

Rıza Mehmet Korkmaz, İnsan Ticareti ve Kaçakçılığı, Gümrük Dergisi, Sayı: 2002/42.

Sınırıaşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne ek İnsan Ticaretinin, Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol,12.12.2000.

Sedat Güner, Organize Suç Örgütleri Kara Para ve Aklanması, Ankara:Bilgi Kitabevi, 2003.

TC-Emniyet Genel Müdürlüğü – İstihbarat Daire Başkanlığı –İnsan Kaçakçılığı Ders Notu, 2005.

Türkiye Cumhuriyeti - Türk Ceza Kanunu.

<http://tr.wikipedia.org/wiki/kölelik>

Yakın Doğu Üniversitesi – İnsan Ticareti Konferansı. 2008.

Göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti ile mücadele alanında çeşitli uluslararası yasa, sözleşme, bildiri ve belgeler:

- Kölelik Sözleşmesi (25 Eylül 1926).
- Zorla veya Zorunlu Çalışmayla İlgili Sözleşme (ILO No. 29 - 28 Haziran 1930)
- .- İnsan Hakları Evrensel Bildirisi (10 Aralık 1948).
- İnsan Ticaretinin ve İnsanların Fuhuş Yoluyla Sömürülmesinin Yasaklanmasına Dair Sözleşme (2 Aralık 1949).
- Eşit Ücret Sözleşmesi (ILO No. 100, 29 Haziran 1951).
- Mültecilerin Statüsüyle İlgili Sözleşme (28 Temmuz 1951).
- Köleliğin, Köle Ticaretinin, Kölelik Benzeri Uygulamaların Kaldırılmasına Dair Ek Sözleşme (7 Eylül 1956).
- İstihdam ve Meslek Alanında Ayrımcılık Hakkında Sözleşme (ILO No. 111 - 25 Haziran 1958).
- Zorla Çalıştırmanın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi (ILO No. 105 - 25 Haziran 1959).
- Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi (16 Aralık 1966).
- Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi (16 Aralık 1966).
- Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Tasfiye Edilmesine Dair Sözleşme (18 Aralık 1979).
- Çocuk Hakları Sözleşmesi (20 Kasım 1989).
- Bütün Göçmen İşçilerin ve Onların Aile Mensuplarının Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme (18 Aralık 1990).
- Kötü Şartlardaki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Önlemler Sözleşmesi (ILO No.105 - 17 Haziran 1996).
- Uluslararası Adalet Mahkemesinin Roma Hükümü (17 Temmuz 1998).
- Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisi ile İlgili İhtiyari Protokol (25 Mayıs 2000).
- Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (12 Aralık 2000).
- Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı BM Sözleşmesine Ek Kara, Deniz ve Hava Yoluyla Göçmen Kaçakçılığına Karşı Protokol (2 Kasım 2000).
- Sınıraşan Örgütlü Suçlara Karşı BM Sözleşmesine Ek İnsan Ticaretinin Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin Önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına İlişkin Protokol (2 Kasım 2000).
- Suçtan ve Yetki İstismarından Mağdur Olanlara Adalet Sağlanmasına Dair Temel Prensipler Bildirisi (29 Kasım 1985).
- Kadınlara Karşı Şiddetin Tasfiye Edilmesine Dair Bildiri (20 Aralık 1993).
- Pekin Bildirisi ve Eylem Platformu (15 Ekim 1995).
- Pekin Platformunun Uygulanması için Daha Çok Faaliyet ve Çaba Gösterilmesine Dair Genel Meclis Önergesi (16 Kasım 1999).

- İnsan Haklarını ve Temel Özgürlüklerini Korumaya Dair Avrupa Sözleşmesi (Avrupa Sözleşmeler Seri no. 5 - 4 Kasım 1950). Ayrıca, buna bağlı 13. ek protokol.
- Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi (13 Aralık 1957).
- Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesine Ek 2. Protokol, (Avrupa Konseyi Sözleşme No. 98 17 Mart 1978).
- Şiddet Suçlarının Mağdurlarının Mağduriyetlerinin Giderilmesine Dair Avrupa Sözleşmesi, (24 Kasım 1983).
- Avrupa Sosyal Şartı Avrupa Konseyi Sözleşme No: 163 (3 Mayıs 1996).
- Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere, Mağdurun Adli Kanun ve Usulü Çerçevesindeki Durumuyla İlgili Tavsiye Kararı (28 Haziran 1985).
- Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere, Cinsel Sömürü Amaçlı İnsan Ticaretine Karşı Eylemlerle İlgili Tavsiye Kararı (19 Mayıs 2000).
- Kadınlara Karşı Şiddetle Mücadele Eylem Planı, 1997.
- İnsan Ticaretiyle İlgili Uluslararası, Bölgesel ve Ulusal Seviyedeki Ana Yasal Dokümanlar ve Analitik Raporların Derlemesi (6 Haziran 2000).
- Bölgesel Eylem Planı İçin Temel İlkeler, “Güneydoğu Avrupa’da İnsan Ticaretine Karşı Mücadelede İşbirliği” Uluslararası Semineri (Atina, 29 Haziran - 1 Temmuz 2000).
- “Güneydoğu Avrupa’da İnsan Ticaretine Karşı Mücadelede İşbirliği” Uluslararası Seminerinin Tutanakları (Atina 29 Haziran – 1 Temmuz 2000).
- Avrupa Birliği’ne Üye Ülkeler Arasında Suçluların İadesine İlişkin Sözleşme (27 Eylül 1996).
- İnsan Ticaretine ve Çocukların Cinsel Amaçlı Sömürülmesine Karşı Mücadelesiyle İlgili AB Konseyinin Ortak Eylem Planı (24 Şubat 1997)
- Adli Süreç İçindeki Mağdurlara Tutumuyla İlgili Konseyin Karar Tasarısı (15 Mart 2001)
- Cinsel Sömürü ve İnsan Ticaretiyle İlgili Avrupa Parlamentosu Önergesi (14 Nisan 1989).
- Kadın Ticaretiyle İlgili Avrupa Parlamentosu Önergesi (16 Eylül 1993).
- İnsan Ticaretiyle İlgili Avrupa Parlamentosu Önergesi (16 Ocak 1996).
- Cinsel Amaçlı Kadın Ticaretini Önlemek ve Mücadele Etmek için Alınması Gereken Etkili Tedbirleri İçeren Avrupa Kılavuzu Hakkında Hagufe Bakanlığına Ait Bildiri (26 Nisan 1997).
- Tampere Avrupa Konseyi Başkanlık Bildirisi (15-16Ekim 1999),
- “Kadın Ticaretine Karşı Mücadelede İlave Yeni Eylemler” ile İlgili Komisyonun Avrupa Konseyi’ne Parlamentosu’na Bilgi Akışıyla İlgili Avrupa Parlamentosu Önergesi (19 Mayıs 2000).
- Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Komisyonunun İnsani Boyut Konferansı Moskova Görüşmesinin Belgesi (3 Ekim 1991).
- Avrupa Güvenliğine Dair İstanbul Beyanı (19 Kasım 1999).
- Parlamente Meclisin Bükreş Bildirisi (10 Temmuz 2000).
- Bakanlık Konseyi Karar No.1, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı’nın (OSCE - Organization for Security & Cooperation in Europe) İnsan Ticaretiyle Mücadeleyle İlgili Çabaların Arattırılması (28 Kasım 2000).